

KRÁLOVA KONKUBÍNA

Od temných začátků až ke královskému dvoru

ANNE
O'BRIENOVÁ

KRÁLOVĀ KONKUBÍNA

KRÁLOVA KONKUBÍNA

ANNE
O'BRIENOVÁ

Přeložila Blažena Kukulišová

Vydalo nakladatelství BB/art s.r.o. v roce 2017

Bořivojova 75, Praha 3

Copyright © 2012 Anne O'Brien

All rights reserved.

Z anglického originálu *The King's Concubine*

(Published by Harlequin MIRA, Great Britain, 2015)

přeložila © 2016 Blažena Kukulišová

Redakce textu: Iva Klinderová

Jazyková korektura: Mirka Jarotková

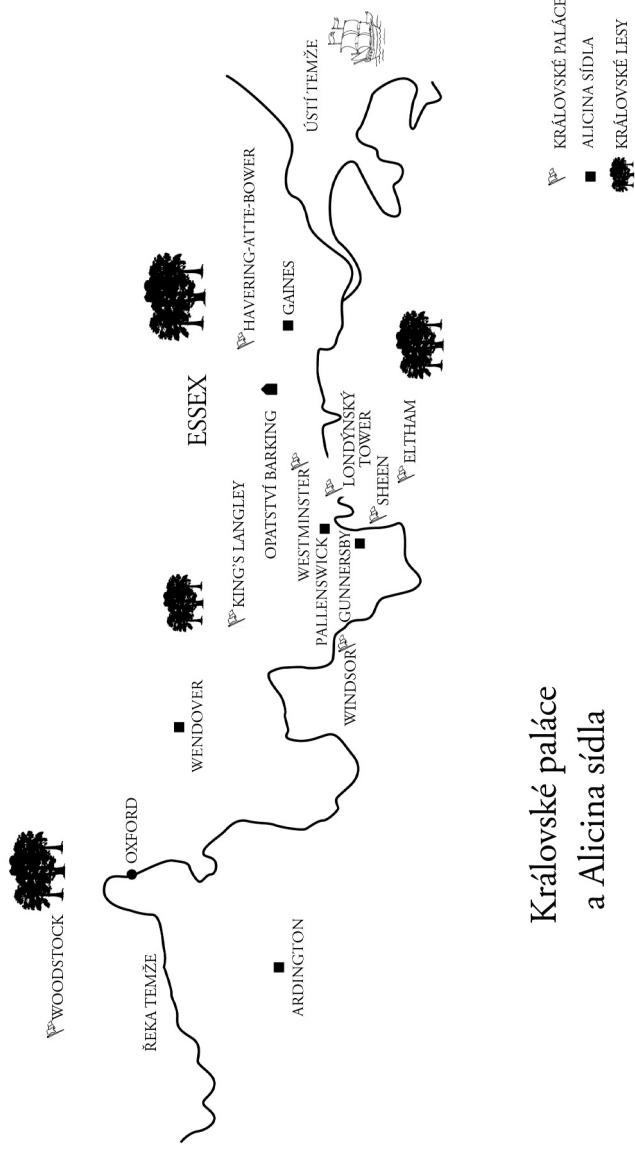
Grafická úprava obálky © 2017 Jan Matoška

Elektronické formáty Dagmar Wankowska, *LiamART*

První vydání v českém jazyce

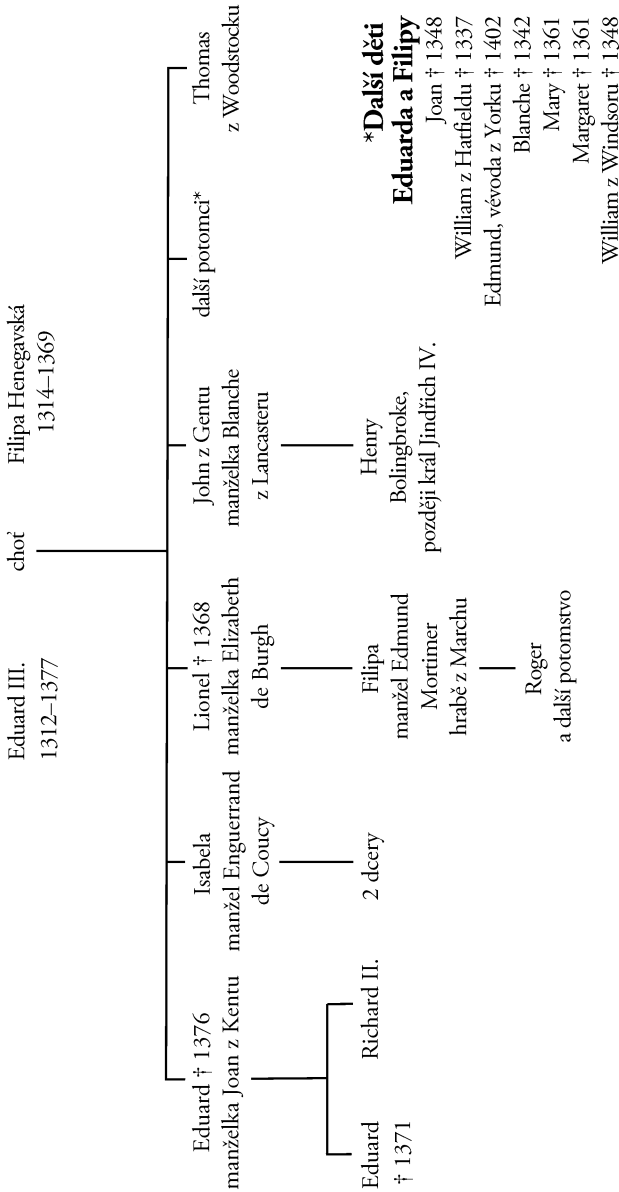
ISBN 978-80-7507-917-6 (pdf)

Georgeovi, který dokázal celý rok v poklidu
snášet život se mnou i s Alicí Perrersovou.
Jako vždy s láskou děkuju.

Královské paláce a Alicina sídla

Potomci EDUARDA III. (zjednodušeno)

„V Anglii žila... nemravná a prostopášná běhna jménem Ales Peres, žena nízkého původu... ač neoplývala krásou ani půvabem, věděla, jak tyto nedostatky zamaskovat lichotivými řečmi...“

– úryvky z *historického vyprávění o sklonku života krále Eduarda III. a jeho skonu*

„Nehodí se, aby všechny klíče visely u opasku jediné ženy.“

– *biskup z Rochesteru*

„Nikdo se neopovážil jít proti ní...“

– *Thomas Walsingham, mnich ze St. Albans*

Prolog

„Dnes budeš mou Sluneční dámou.“ Král Eduard ke mně přistoupí, aby mě usadil do vozu. „Moje královna ceremonií.“

Však už je na čase.

Nahlas ta slova samozřejmě neřeknu – koneckonců jsem vnímavá žena –, ale myslím si je. Na toto uznání čekám dlouhou řadu let. Dvanáct roků jako Eduardova děvka.

„Děkuju, můj pane,“ zašeptám a hluboce se ukláním s úsměvem sladkým jako med.

Sedám si, plášť z třpytivě zlaté tkaniny se kolem mě rozprostře a ukáže se podšívka ze šarlatového taftu. Mám na sobě červené šaty lemované bílým hedvábím a hermelínem: v Eduardových barvách, s nádhernou kožešinou vhodnou pro královny. A nesčetné blyštivé drahé kameny, lámající světelné paprsky – rubíny rudé jako krev, tmavé tajemné safíry, podivné beryly, co dokážou zlomit sílu jedu. Všichni vědí, že nosím šperky královny Filipy.

Sedím klidně, osamělá ve své výjimečnosti, ruce volně složené v ošperkovaném klíně. Na tohle mám právo.

Rozhlížím se, jestli zahlédnu zakaboněnou princeznu Joan, svou úhlavní nepřítelkyni. Není ji vidět. Nejspíš je ve svém pokoji v Kenningtonu a přeje mi něco zlého. Sličná Joan. Spíš tlustá! Soupeřka, před níž je radno mít se na pozoru, ohleduplná a morální asi jako divoká kočka v říji.

Stočím pohled k Eduardovi, který nasedá na koně, a můj úsměv jihne. Je vysoký, silný a pohledný. Jaký spolu tvoříme pár, on a já. Věk ho ještě moc nepoznamenal a já jsem v nejlepších letech. Podle všeho ošklivá, ale mám jisté nadání.

Jsem Alice. Královská konkubína. Eduardova milovaná Sluneční dáma.

Ó...!

Zamrkám, výjev v mé mysli je tentam, roztržštěn holubem, co prolétl kolem mě, a znovu se s krutou přesností vracím do reality. Sedím ve svém

sadu, daleko ode dvora a krále, a jsem nucena akceptovat pravdu. Jak hluboko jsem klesla. Jsem uvězněna v nemohoucí samotě jako Eduardův dávno poslý lev, bezmocná, izolovaná, obraná o vše, co jsem si vydobyla.

Nejsem nic. Alice Perrersová už není.

Kapitola první

Odkud začít? Těžko říct. Pokud si vzpomínám, mé začátky nebyly radostné, neprožívala jsem chvíle štěstí. Začnu tedy tím, co si pamatuju. Svou úplně první vzpomínkou.

Klečela jsem se sestrami ve velkém opatském kostele svaté Marie ve městě Barking, příliš malá, abych měla ponětí o tom, kdo nebo co jsem. Bylo osmého prosince a vzduch studil tak, že mě bolely plíce. Pod koleny mě tlačila hrubá kamenná dlažba, ale tou dobou jsem už dobře věděla, že se nesmím vrtět. Sochu na podstavci v kapli Panny Marie halilo nové modré roucho, závoj a plachetka z drahého hedvábí, které v tmavém přítmí zářilo udivující bělostí. Jeptišky zpívaly večerní chvály a kolem nohou sochy bylo rozsvíceno jezírko svíček. Mihotavé světlo dopadající na sytě modré záhyby způsobilo, jako by se postava pohybovala a dýchala.

„Kdo to je?“ zeptala jsem se příliš hlasitě. Ještě jsem toho moc nevěděla.

„Pst,“ okřikla mě sestra Goda, učitelka novicек, tedy pokud byly novicky k učení. „Požehnaná Panna.“

„Jak se jmenuje?“

„Požehnaná Panna Marie.“

„Je dnešek mimořádný?“

„Slavíme svátek Neposkvrněného početí. A už buď zticha.“

Nerozuměla jsem tomu, ale zamilovala jsem se do ní. Požehnaná Panna Marie měla hezký obličej a oči sklopené k zemi, ale na namalovaných rtech jí pohrával úsměv a ruce držela zvednuté, jako by mě pobízela, ať k ní přistoupím blíž. Ale nejvíc mě zaujala hvězdná korunka, kterou jí při té příležitosti nasadili na hlavu. Zlato se ve světle svíček třpytilo, drahé kameny ve svých hloubkách odrážely plameny. Byla jsem oslněna. Když sestry po bohoslužbách v zástupu odešly, stála jsem před ní, mé nohy v mihotavém světle svíček malé.

„Pojď, Alice.“ Sestra Goda mě vzala za paži, nepříliš jemně.

Tvrdošíjně jsem se zapřela nohama.

„No tak!“

„Proč má tu korunku z hvězd?“ zeptala jsem se.

„Protože je nebeská královna. Tak už pojď...“

Přísným plesknutím po rameni mě přiměla poslechnout, ale přece jen jsem natáhla ruku nahoru, příliš malá, abych na sochu dosáhla, a usmála jsem se.

„Chtěla bych mít takovou korunku.“

Má druhá vzpomínka se váže k oné první. Sestra Goda, malá a křehká, avšak se silnou pravou paží, mě navzdory pozdní hodině šlehala koženým páskem přes ruku, až jsem měla kůži rudou a plnou puchýřů. Trest za hřích marnivosti a dychtivosti, sykla na mě. Kdo jsem, že se dívám na korunku a toužím po ní? Kdo jsem, že přistupuji k Požehnané Panně, nebeské královně? Byla jsem ještě méně důležitá než holubi, co si nacházeli cestu do výšek nad kněžištěm. Celý příští den jsem nedostala najíst. Vstala jsem z postele a zase do ní ulehla s prázdným břichem. Učila jsem se pokoře. A zatímco mi kručelo v břiše a bolela mě hlava, poučila jsem se, nikoli poprvé, že ženám nebývá dopřáno dostat, co chtějí.

„Jsi zlobivé dítě,“ prohlásila sestra Goda jednoznačně.

Nezamhouřila jsem oka, dokud nás zvon v opatství o druhé hodině nepovolal k ranním modlitbám. Neplakala jsem. Buď jsem přijala její soud, nebo jsem byla příliš mladá, abych pochopila jeho důsledky.

A moje třetí vzpomínka?

Ach, ta marnivost! Sestra Goda ji ze mne bitím nevyhnala. Nezaújatě na mě hleděla kvůli nějakému poklesku, na který si už nevzpomínám.

„Dáváš mi zabrat, děvče! I když jsi nejspíš bastard, narozený mimo posvátný svazek manželský. A navíc ošklivka. Bezpochyby boží stvoření, ale nevidím v tobě nic, co by ty nedostatky vyvažovalo.“

Takže jsem byla ošklivý bastard. Z hlediska dvanáctileté dívky jsem nevěděla jistě, co z toho je horší. Jsem ošklivá? Tuctová, mohla by sestra Goda říct, kdyby se v ní projevila křesťanská láska, ale ošklivá...? To slovo znělo úplně jinak. Přestože jsme v opatství nesměly mít zrcátko – takový předmět byl příliš prodejný a cenný, aby ho vlastnila nějaká jeptiška –, která ze sester se nikdy nepodívala do klidné hladiny vody v míse, aby zahlédla svou podobu? Nebo nepátrala po zkrasleném odrazu v některém z vyleštěných stříbrných džbánů, používaných v opatském kostele? Já dělala totéž a viděla totéž co sestra Goda.

V ten večer, než má svíčka zhasla, jsem se zadívala do umyvadla s led-

vou vodou. Odraz se mihotal, ale stačilo mi to. Moje vlasy, nakrátko ostříhané, aby nepřitahovaly vši a stejně tak i ješitnost, byly tmavé, hrubé a rovné. Oči, tmavé jako trnky, připomínaly díry, co moli vykousali ve vlněné látce. A co se týče ostatního – propadlé líce, vyčnívající nos a velká ústa. Slyšet, že jsem ošklivá, je jedna věc, ale sama to vidět bylo něco úplně jiného. I s přijetím nedostatků ve zčeřeném odrazu jsem se přesvědčila, že opravdu nejsem krásná. Dost stará a žensky vnímavá, abych rozuměla a trpěla tím. Zděšená svým výrazným obočím, černým jako uhlové šmouhy, jsem hodila svíčku do vody, aby obrázek zmizel.

Osamělá ve své tmavé, studené a úzké komůrce, kde zdi svíraly mé vyděšené já, jsem se rozplakala. Tmy a samoty jsem se vždycky bála – a bojím se jich dosud.

Zbytek mého dětství splývá v zelené beztvaré polévce utrpení a zášti, míchané a solené výtkami sestry Gody.

„Už zase ses opozdila na ranní modlitby, Alice. Nemysli, že jsem neviděla, jak se kradmo plížíš do kostela, dítě!“ Ano, zpozdila jsem se.

„Alice, ten tvůj závoj je v Božích očích zhola ostudný. Táhlas ho po podlaze?“ Ne, netáhla, ale navzdory mým dobrým úmyslům se v něm uchytilo všemožné smetí a popel z krbu.

„Copak si nedokážeš zapamatovat ani nejjednodušší texty, Alice? Ta tvoje hlava je prázdná jako žebrácká šrajtofle.“ Ne, není prázdná, má mysl se jen zaobírá něčím důležitějším. Třeba hebkým kožíškem opatské kočky, co se mi v ostrůvku sluneční záře uvelebila u nohou.

„Alice, proč se pořád tak bezbožně hrbíš?“ Mé rostoucí údy nedbaly o eleganci.

„Povolnost k zasvěcenému životu je Boží požehnání,“ napomínala své hříšné svěřenkyň matka Sybil, naše abatyše, každé ráno v kapitulní síni. „Je to požehnání, které nám umožňuje uctívat Boha modlením a prokazováním milosrdenství bližním. Musíme dostát svým povinnostem a podřídit se řeholi svatého Benedikta, našeho nejctěnějšího zakladatele.“

Matka představená bez váhání trestala ty, kdo se nepodřídili. Dobře si pamatuju, jak ty rány bolely. I na její ostré výtky. Pociťla jsem obojí, když jsem se odhodlaně snažila klečet po boku sestry Gody *dřív*, než utichne podvečerní zvonění, a zapomněla zavřít abatyšiny červené slepice, aby se k nim nedostala liška. Na druhý den ráno se ukázalo, že to mělo pro slepice krvavé důsledky. A já měla krvavé šrámy na zádech v rámci spravedlivého trestu, jak mě matka představená informovala, zatímco se oháněla řeme-

nem, který nosila uvázaný k opasku. Připadalo mi nespravedlivé, že jsem kvůli dodržení jednoho pravidla porušila jiné. A jelikož jsem se ještě nena-učila, že je moudré nechávat si myšlenky pro sebe, řekla jsem to nahlas. Matka Sybil se rozmáchla ještě víc.

Musela jsem zakousnuté slepice posbírat. Maso nepřišlo nazmar. Na druhý den v poledne ho jeptišky jedly s chlebem a poslouchaly přitom podobenství o milosrdném Samaritánovi. Já měla na talíři jen chleba, a navíc z předchozího dne. Proč bych měla těžit ze svých hříchů?

Povolnost k zasvěcenému životu? Bůh mě rozhodně nepožehnal, pokud to znamenalo, že se mám poslušně smířit se svým údělem a být za něj vděčná. Ale nic jiného jsem v životě neznala a neměla znát. Když jsem dosáhla patnáctého roku, sestra Goda mi sdělila, že složím slib a už nebudu novicka, stanu se jeptiškou. Budu jeptiška už navždycky, dokud mě Bůh nevezme na nebe a do své útěšné náruče – nebo mě nepošle, abych trpěla za své hříchy na nějakém hrozném místě s pekelnými muky. Od svých patnácti budu mluvit jen hodinu po poledním jídle, kdy mi dovolí konverzovat o seriózních záležitostech. Což mi připadalo jen o trochu lepší než pořád jen mlčet.

Po zbytek života být zticha, s výjimkou zpěvu při bohoslužbách.

Panenko Marie, zachraň mě! Je tohle vše, v co můžu doufat? Přece to není moje volba, vstoupit do kláštera. Jak bych to mohla vydržet? Vůbec jsem nechápala, že se nějaká žena může rozhodnout pro tenhle život za zdmi, zavřenými okny a zamčenými dveřmi. Proč by si některá vybrala tohle věznění, místo aby si užívala volnosti venku?

Uvědomila jsem si, že se mi nabízí jediná možnost, jak vyvážnout. Úniková cesta.

„Kdo je můj otec?“ zeptala jsem se sestry Gody. Jestli mám otce, jistě by vyslechl mou naléhavou prosbu.

„Tvým otcem je Bůh na nebesích,“ odpověděla sestra Goda kategoricky a otočila stránku v žaltáři; jako by mě vybízela, ať tu záležitost nenechám jen tak být. „A teď dávej pozor, dítě, máme tu pasáž, kterou se musíme probrat...“

„Ale kdo je můj otec *tady* – tam *venku*?“ Ukázala jsem na okno, jímž se dovnitř linul rámus; obyvatelé města se s halasným pokřikováním ubírali k tržišti.

Učitelka novicек na mě pohlédla, trochu zmatená. „Nevím, Alice, doopravdy ne.“ Zamlaskala. „Přý tě sem přinesli spolu s měšcem zlatáků.“ Potřásla hlavou, závoj kolem vrásčitého obličeje zplihlý jako nějaký rubáš.

„Vždyť na tom nesejde.“ Odstrachala se přes místnost k truhlici, aby v jejích hlubinách pátrala po jakémisi uprášeném rukopisu.

Jenže na tom záleželo. Měsíc zlatáků? To je přece důležité. Nevěděla jsem o sobě nic, jen že se jmenuju Alice. Alice bez rodiny – a bez věna. Na rozdíl od sester, které měly víc štěstí, mě o Velikonocích či o Vánocích nikdo nenavštěvoval. Nikdo mi nenosil dárky. Až složím řádový slib, nikdo mi při té příležitosti neuspořádá oslavu. Dokonce budu donášet úbor po nějaké nebožce jeptišce, která, bude-li ke mně osud milostivý, se mi podobala výškou a postavou; pokud ne, bude na mně oblečení povlávat jako stan, nebo budu světu ukazovat kotníky.

Kypěla ve mně čím dál větší zlost nad tou nehorázností. Hlavou mi vrtala otázka: Kdo je můj otec? Co jsem udělala, abych si zasloužila být takto opuštěna? Bolelo mě z toho srdce.

„Kdo mě sem přinesl, sestro Godo?“ naléhala jsem.

„Nevzpomínám si. Jak bych si to mohla pamatovat?“ odpověděla stroze. „Myslím, že tě nechali před branou do opatství. Dovnitř tě přinesla sestra Agnes – ale ta je už pět let po smrti. Pokud vím, nemáme žádné údaje o tvém původu. Tehdy za toho moru nebylo neobvyklé, že někdo položil nechtěné dítě ke kostelním dveřím... I když se vždycky říkalo, že...“

„Co se říkalo?“

Sestra Goda sklopila oči ke starému pergamenu. „Sestra Agnes pořád tvrdila, že je to jinak, než by se mohlo zdát...“

„Jak jinak?“

Sestra Goda prudce tleskla a znovu se mi zadívala do obličeje. „Byla hodně stará a už to měla v hlavě trochu popletené. Matka představená tvrdí, že jsi s největší pravděpodobností dítě nádeníka – někoho, kdo vyrábí kachlíky –, které přivedla na svět hospodská děvka mimo posvátný svazek manželský. A teď už toho nechej! Soustřeď mysl na vznešenější věci. Odříkejme *otčenáš*.“

Takže *jsem* bastard.

Zatímco jsem svědomitě odříkávala slova modlitby, má mysl se nedokázala odpoutat od otázek ohledně mého původu a toho, co o něm říkala či neříkala sestra Agnes. Jsem jedno z mnoha nechtěných dětí a měla bych být vděčná, že mě nenechali umřít.

Ale něco mi na tom nesesedlo. Jsem-li dítě hospodské děvky, proč se mě jeptišky ujaly a učily mě? Proč mě nenutí pracovat jako *konvršky*, co tvrdě dřou na pozemcích opatství, v kuchyni nebo pekárně? Pravda, nosila jsem značně obnošené šatstvo po někom, kdo onemocněl či zemřel, nebyla jsem

zahrnována péčí ani láskou, ale přece jen mě učily číst a dokonce psát, i když jsem výuku dost často zanedbávala.

Měla ze mě být jeptiška. Ne *konvrška*.

„Sestro Godo...“, zkusila jsem to znovu.

„Nemám ti co říct,“ obořila se na mě. „Není o čem mluvit! Naučíš se tento text!“ Klepla mě rákoskou přes prsty, ale ne moc silně. Možná už dospěla k závěru, že jsem ztracený případ, a její netrpělivost rychle přecházela v lhostejnost. „A zůstaneš tady, dokud ho nebudeš umět! Proč se vzpouzíš? Co jiného na tebe čeká? Děkuji na kolenou každý den pánu Bohu, že nejsi nucena hledat si obživu v londýnských ulicích. A můžu jen hádat, jak asi.“ Ztišila hlas do drsného šepotu. „Chceš být děvka? Padlá žena?“

Pokrčila jsem rameny v gestu, které bylo nepochybně vulgární a nestoudné. „Nejsem stvořená k tomu, abych se stala jeptiškou,“ odpověděla jsem s nemístnou kuráží.

„Máš snad na vybranou? Kam jinde půjdeš? Kdo ti poskytne střechu nad hlavou?“

Odpověď jsem neznala. Když ale rákoska sestry Gody znovu s rachotem udeřila o dřevěný stůl, vzplálo ve mně rozhořčení a zažehlo jedinou myšlenku, k níž jsem se upnula. *Musíš si pomoci sama, Alice, nikdo jiný to za tebe neudělá.*

Už tehdy jsem byla předčasně vyspělá. Zajisté se o to přičinil ten šikovný nádeník, který se v hospodě nalil pivem a pak se mu podařilo dostat do postele hospodskou děvku.

Kapitola druhá

Nakonec jsem z opatství vyvázla, a nikoli vlastním přičiněním. Po dosažení mého patnáctého roku zasáhl osud a přišlo to jako blesk z čistého nebe.

„Obleč si tohle. A tohle. Vem si to. Buď za půl hodiny u brány opatství.“

Sestra Matilda, kaplanka matky představené, mi strčila do náruče šatstvo.

„Proč, sestro?“

„Udělej, co ti říkám!“

Dostala jsem vlněnou kytlici, tenkou a tolikrát vypranou, že už se nedalo poznat, jakou má barvu, a dlouhé svrchní roucho bez rukávů v sytě hnědém odstínu připomínajícím bláto, co se po bouřlivém počasí drží na říčním břehu. Taky už zažilo lepší časy na zádech někoho jiného, a jak jsem se obávala, čouhaly mi z něj kotníky. Netaktně jsem se poškrábala a okamžitě se vyděsila. Zdědila jsem nejen oblečení, ale i vši. Celek doplňovala kápeš neurčité šedi.

Proč? Proč mě posílají na nějakou pochůzku? Tetelila jsem se horečným vzrušením. A taky se chvěla strachem – koneckonců jsem znala jen život v opatství –, ale ne dlouho. Pokud třeba jen na den uniknu z těchto zdí, bude to stát za to. Bylo mi patnáct a už brzy jsem se měla proměnit z novicky v jeptišku; viselo to ve vzduchu jako smrádek, co se po prudkém dešti line z přetékající městské stoky.

„Kam pojedu?“ zeptala jsem se vozky, za nímž mě poslali, nerudného muže, jemuž teklo z nosu a páchl po zapařeně vlně. Sestra Faith, strážkyně opatské brány, jen ukázala jeho směrem a zavřela za mnou dveře. Stála jsem venku a tiché klapnutí závory mi znělo mnohem liběji než prozpěvování *Anděla Páně*.

„Do Londýna. Dům pana Janyna Perrerse,“ zavrčel a plivl do škarpy, v níž plavala špína a všemožné odpadky po rušném dni na tržišti.

„Tak mi pomoz nasednout,“ poručila jsem mu.

„Vidím, že máš kuráž, dítě. Ty budeš pěkná dračice!“ Sevrhel mou ruku ve své mohutné dlani a vytáhl mě do povozu, kde jsem se usadila mezi žoky. „Bůh pomáhej tomu, co si tě vezme za ženu!“

„Nevdám se,“ odsekla jsem. „Nikdy.“

„Pročpak by ne?“

„Jsem moc škaredá!“ Copak jsem to sama neviděla? Po dni, kdy jsem nahlédla do mísy s vodou, jsem se přesvědčila o své nepopíratelné ošklivosti pohledem do zrcátka, co muselo patřit přinejmenším hraběnce. Copak by se na mě mohl nějaký muž podívat a chtít mě za ženu?

„Mužskej si nemusí často prohlížet holku, kterou si vezme!“

Bylo mi to fuk. Pohodila jsem hlavou. *Londýn!* Vozka šlehl bičem nad hlavami volků, čímž ukončil rozhovor a nechal mě, ať si ostatní zkusím domyslet. Podle mě existoval jediný možný důvod, proč jedu do domu Janyna Perrerse. Zaplatil, abych mu sloužila, z ruky do ruky putovalo tolik zlata, aby se matka představená rozhodla rozloučit se s chudou novickou, která opatství beztak nepřinese žádnou slávu ani peněžní hodnotu. Zatímco se povoz kodrcal a pohupoval, představovala jsem si, co ti lidé žádali. *Silné, pracovité děvče pro pomoc v domácnosti. Poddajnou holku...* Doufala jsem, že se matka představená neprovinila křivou přísahou.

Vrtěla jsem se a poposedala, s každým loudavým krokem volků čím dál netrpělivější. *Londýn.* Držela jsem se povozu, líně se sunoucího vpřed, a krev mi kypěla očekáváním. Svoboda mi připadala ještě svůdnější a opojnější než dobré víno.

Londýnský mumraj a špína mě vylekaly. Ve dnech trhů bývalo poblíž opatství Barking rušno, ale rozhodně jsem nebyla připravená na davy lidí, ustavičný rámus a štiplavě páchnoucí lidská těla, namačkaná těsně na sebe. Nevěděla jsem, kam se dřív podívat. Na domy, co stály jeden vedle druhého podél ulic jen o trochu širších než povoz; horní patra se k sobě opilecky nakláněla k objetí a zakrývala nebe. Na zboží vystavené v průčelí krámů a ženy, co se tam v pestrých barvách promenovaly. Umouněné a otrhané spratky a troufalé prostitutky, které prodávaly samy sebe na páchnoucích dvorcích a v průjezdech. Nový svět, děsivý a přitom vábivý: kulila jsem oči a zírala, naivní jako každé dítě z venkova.

„A jsme tady.“

Povoz se zakymácel, vozka mě vysadil a ukázal špinavým prstem na cíl mé cesty, úzký dům, jenž nezabíral skoro žádný prostor, zato mi čněl nad hlavou ve třech patrech. Opatrně jsem zamířila ke dveřím, proplétala se

mezi vyhozenými odpadky a splašky ve stoce. Je to ten správný dům? Nezdálo se, že patří boháči. Zaklepala jsem.

Žena, která mi otevřela, byla vyšší než já a hubená jako tyčka. Vlasy měla po obou stranách vychrtlého obličeje stažené do dvou válcovitých drátěných sítěk, jako by ji uvěznili do klece. „Copak?“

„Je tohle dům Janyna Perrerse?“

„Co je ti do toho?“

Krátce mě přejela pohledem. Chystala se zavřít dveře. Nemohla jsem jí to mít za zlé: nevypadala jsem hezky. Ale vždyť mě sem poslali, mají mě čekat. Přece jí nedovolím zabouchnout mi dveře před nosem.

„Poslali mě sem,“ řekla jsem a odhodlaně připlácla dlaň na dřevo.

„Co chceš?“

„Já jsem Alice.“ Konečně jsem si vzpomněla a uklonila se.

„Jestli jdeš žebrot, přetáhnu tě koštětem...“

„Posílají mě jeptišky z opatství,“ prohlásila jsem.

Hleděla na mě s čím dál větším odporem, rty zkroucené jako nějaké přadeno. „Tak ty seš ta holka. Nikoho lepšího tam nemají?“ Otevřela jsem pusku, abych odpověděla, že ano, jsem to já, a nikoho lepšího nemají, protože jsem jediná novicka. Žena mávla rukou. „No nic. Když už jsi tady, co naděláme? Ale pro příště budeš chodit dveřmi vzadu u latriny.“

A bylo to.

Stala jsem se členkou nové domácnosti.

A jednalo se o stísněnou domácnost. Dokonce i já, bez zkušeností s něčím podobným, jsem si všimla napětí, jen co jsem překročila práh.

Janyn Perrers – pán domu, zastavárník a lichvář, pijavice. Vlastně nevypadal jako hrabivec, ale rychle jsem pochopila, že jeho slova v tomto domě neplatí jako zákon. Byl vysoký a nahrbený, kost a kůže, a při řeči měl cizí přízvuk, ale moc toho nenapovídal, vlastně mluvil, jen když musel. Při práci si počínal pilně. Zcela se do ní pohroužil, vlastně žil a dýchal jen proto, aby nakupoval a půjčoval za vydřidušské sazby zlaté a stříbrné mince. Jeho obličej by možná působil vlídně, nebýt hlubokých rýh a vpadlých tváří připomínajících lebku zubatě s kosou. Když si sundal čepici, vypadal kvůli vlasům – nebo spíš jejich nedostatku: pár mastných chomáčeků na zátylku – jako naleštěné vajíčko. Nedokázala jsem odhadnout jeho věk, ale s těma vybledlými očima a belhavou chůzí mi připadal hrozně starý. Prsty měl pořád potřísněné inkoustem, a někdy i ústa, pokud kousal do brku.

Když jsem mu přinesla večeři a postavila před něj opatrně jídlo na stůl,

přikývl: jediná známka toho, že si všiml nového přírůstku v rodině. Tohle byl muž, který mě teď zaměstnával a ovládal mou budoucnost.

Skutečná hlava rodiny spočívala na ramenou Damiaty Perrersové, jeho sestry, která mi dala hned při příchodu zřetelně najevo, že nejsem vítaná. Signora. V jejím obličejí se nerýsovala vlídnost. Oplývala silou, pevně třímala oči a trestala ty, kdo se jí znelíbili. V tomto domě se nedělo nic bez jejího vědomí či souhlasu.

Měli pomocníka na těžkou práci a čištění latriny, mládence, co moc nemluvil a myslel ještě méně. Vedl bídny život, hltavě se najedl špinavými rukama a hned se zas vrátil k tomu, co zrovna dělal někde ve spodních prostorech domu. Nikdy jsem se nedozvěděla jeho jméno.

Pak tam byl pan William de Greseley, ten do domácnosti patřil i nepatřil, protože poskytoval své služby širokému okolí: zajímavý muž, který zaujal mou pozornost, ale sám mě s nápadným odhodláním naprosto ignoroval. Písař, chytrý člověk s černými vlasy a obočím a ostře řezanými rysy připomínající krysu, v obličejí bledý, jako by nikdy neviděl denní světlo. Měl v sobě tak málo citu jako jeden z mořských jazyků, co signora Damiata nosila domů z tržiště, a jeho úkolem bylo zapsat všechny denní obchody. Pan Perrers míval od inkoustu prsty, kdežto panu Greseleymu proudil inkoust v žilách, namouduši. Přehlížel mě stejnou měrou, jako si nevšímal havěti lezoucí po zemi v místnosti, kde měl uložené knihy a záznamy o půjčených a vrácených penězích. Dávala jsem si na něj pozor. Ten jeho chlad mi byl nepřijemný.

A pak jsem tam byla já. Služka na všechnu práci, kterou nenaloží na toho kluka. A i něco z ní.

Tak jsem se seznámila s rodinou Perrersových. A jelikož jsem se ocitla dobrých dvacet mil od opatství Barking, dalo se to snést.

„Bůh pomáhej tomu, co si tě vezme za ženu!“

„Nevdám se!“

Svatá matka Boží! Mé důrazné tvrzení se ke mně vrátilo a tropilo si ze mě posměch. Během týdne jsem se ocitla u kostelních dveří a skládala svačtinu slib.

Soudě podle tónu jejích námitek byla signora Damiata stejně užaslá jako já a taky nepříjemně upřímná, když mě povolali, abych se k oběma sourozencům připojila v pokoji vzadu, kde, jak jsem vyčetla z výrazu v jejím obličejí, pan Perrers sestře právě sdělil své úmysly.

„Panenko svatá! Proč by ses ženil?“ divila se. „Přece máš syna, dědice,

učí se rodinné řemeslo v Lombardii. O dům se ti starám já. Na co chceš ve svém věku manželku?“ Její přízvuk zesílil, jedna slabika syčivější než druhá. „A musí-li to být, vyber si děvče z kupeckých kruhů. Dívku s věnem z dobré rodiny. Kristepane! Posloucháš mě vůbec?“ Zvedla pěsti, jako by ho chtěla udeřit. „Z téhle nebude vhodná manželka pro člověka ve tvém postavení.“

Myslela jsem, že pan Perrers nestojí u kormidla? Krátce na mě pohlédl a dál listoval stránkami malé účetní knihy, kterou vytáhl z kapsy.

„Vezmu si ji. Ožením se s ní a už o tom nebudeme mluvit.“

Mě se samozřejmě neptali. Stála jsem u rozhovoru, co se týkal nás tří, aniž bych se ho účastnila, jako kost, o niž se přetahují dva psi. Ačkoli pan Perrers se nehandrkoval. Jednoduše sestře sdělil svůj úmysl a trval na něm, až zavřela pusu a nechala to být. Tak jsem se provdala ve špinavé sukni, v níž jsem krájela cibuli a kuchala ryby: na útratu pro novou ženušku evidentně nebylo peněz nazbyt. Rozmrzelá, našťvaná a úlekem oněmělá, ani trochu rozradostněná nevěsta jsem se podřídila, protože jsem musela. Vstoupila jsem na kostelních schodech do manželství s Janynem Perrerseem za účasti svědků: tiché a zasmušilé signory Damiaty a pana Greseleyho, jenž byl po ruce a netvářil se vůbec nijak. Znuděný kněz k nám zamumlal pár slov v jakémsi zbytečném rituálu a stala se ze mne manželka.

A potom?

Žádná oslava, žádná hostina, nic na uznání mého nového postavení v domácnosti. Ani třeba jen pohár piva a svatební dort. Došlo mi, že se nejednalo o víc než obchodní ujednání, a jelikož ze mne neplynul zisk, nebylo nutno oslavovat. Pamatuju si jen déšť, co mi prosakoval kápí, když jsme tam stáli a pronášeli sliby, a pronikavé výkřiky mládenců peroucích se o hrst mincí, které pan Perrers rozhodil ve zdráhavém gestu dobré vůle. Ach ano, taky si vzpomínám, jak mi pevně sevřel ruku, jediná realita při obřadu, co mi jinak připadal úplně neskutečný.

Bylo to lepší než být nevěsta Kristova? Je manželství lepší než služebnost? Z mého hlediska se to moc nelišilo. Po obřadu mě poslali, abych ometla pavučiny zdobící zásobárny ve sklepech. Řádila jsem s koštětem a vylévala si vztek na pavoucích; museli utíkat a někam se schovat.

Já žádnou skrýš neměla. Kam bych asi tak utekla?

A kromě zlosti ve mně číhal ponurý strach, protože se zlověstně blížila noc, má svatební noc, a pan Perrers nebyl hezký milenec.

Signora přišla do mého kamrlíku v podkroví, ne o moc většího než velká truhlice, a zamračeně na mě kývla. Scházela jsem za ní po schodech v košili

a bosá. Otevřela dveře do ložnice mého manžela, strčila mě dovnitř a zavřela za mnou. Stála jsem tam a neodvažovala se pohnout. V krku jsem měla tak sucho, že jsem stěží dokázala polknout. V břiše mě tížily obavy a byla jsem až po okraj plná strachu z nevědomosti. Nechtěla jsem tu být. Vůbec jsem nechápala, proč si mě pan Perrers vzal, obyčejnou nevyzrálou holku bez věna. Obklopilo mě ticho – s výjimkou vytrvalého škrábání, nejspíš myši uvězněné za obložením zdi.

V tu chvíli jsem se chovala zbaběle, přiznávám. Zavřela jsem oči.

Pořád nic.

Tak jsem oči pootevřela a zjistila, že zírám na velkou postel se zaprášeným přehozem na ochranu před nočním vzduchem. Svatá Panno! Pro soukromí páru, který tam bude ležet. Znovu jsem zavřela oči a modlila se za vysvobození.

Co přesně ode mne bude chtít?

„Už můžeš otevřít oči. Sestra je pryč.“

V jeho chraplavém hlase s cizím přízvukem se ozýval humor. Poslechla jsem a uviděla Janyna v županu ve výrazně sytém okrovém odstínu: zahalený od krku až po kostnaté kotníky seděl u stolu pokrytého štosy dokumentů a hromadou svítků. Po jeho pravé ruce ležel kožený váček, z něhož se vysypaly kousky dřeva, a další menší měšec se stříbrňáky. A po jeho levici stál svícen s kvalitními svíčkami; linula se z nich zlatavá záře, v níž poletovaly částčky prachu. Pronikavé aroma zaprášeného pergamenu, velínového papíru a možná i promíchaného inkoustu mě přinutilo pokrčit nos. Intuitivně jsem pochopila, že je to vůně pečlivě psaných záznamů a bohatství. Téměř rozehnala mé obavy.

„Pojď dál. Přístup blíží ke krbu.“ Obezřele jsem popošla o krok dopředu. Přinejmenším se nezdálo, že se na mě chystá skočit. Zatím nedošlo na žádné obnažování.

„Tu máš.“ Natáhl se k truhlici vedle sebe a popadl poskládanou pelerínu. „Ať ti není zima. Vem si ji. Je tvoje.“

Byla to první věc, jakou jsem kdy dostala, upřímně darovaná. Přehodila jsem si přepychovou vlněnou látku přes ramena a žasla, jak je kvalitně utkaná, hebká a zbarvená hřejivě červenohnědým odstínem. Ještě bych si přála být obutá. Janyn si musel všimnout, jak přešlapuju na studené prkenné podlaze.

„Vem si tyhle.“

Přistříl ke mně po zemi nemístně červené kožené boty. Obrovské, ale měkké a teplé, které si sundal z nohou a já do nich s radostným povzdechem vklouzla.

„Jsi panna?“ zeptal se jakoby mimochodem.

Moje radost se rozplynula jako ranní opar ve slunečním svitu, proudící krev chladem ztuhlejší než moje nohy. Zachvěla jsem se, někdo asi prošel přes můj hrob. Ani trochu jsem si nepřála sdílet s Janynem lože, dovolit mu, aby mi prsty špinavými od inkoustu šmátral po nahé kůži a škrábal mě neostríhanými nehty.

„Ano,“ vysoukala jsem ze sebe a doufala, že můj odpor není zcela patrný, ale pan Perrers si mě bedlivě prohlížel, oči přimhouřené. Jak by si toho mohl nevšimnout? Cítila jsem, že mi hanbou planou tváře.

„Ovšem,“ řekl manžel a lakonicky přikývl. „Dovol, abych ti něco pověděl, snad se přestaneš tvářit tak vyděšeně. Nebudu tě trápit. Je to už mnoho let, co jsem našel útěchu u ženy.“ Do té doby jsem od něj neslyšela tak dlouhý proslov.

„Tak proč ses se mnou oženil?“ zeptala jsem se.

Nemohla jsem mu dát nic jiného a usoudila jsem tedy, že prahne po mladém těle ve své posteli. Jestli ne, o co mu jde...? Pan Perrers na mě hleděl, jako by jedna z jeho účetních knih promluvila, a pak si odfrkl, nejspíš pobavením.

„Aby se někdo staral o mé staré kosti. Aby mě sestra přestala otravovat, ať pojmu za manželku dceru nějakého kupce, jejíž příbuzní by se domáhali velkého vyrovnání.“

Vzdychla jsem. Chtěla jsem znát pravdu, ne? Budu o něj pečovat a nežádat oplátkou nic jiného. Nebylo to lichotivé.

„Manželství ti poskytne jistotu,“ řekl, jako by mi četl myšlenky. A pak se zeptal: „Myslela sis na mladšího milence?“

„Ne!“ Udivil mě svou přímostí. „Kdepak, to ne. Neznám žádné mladé muže.“

Zasmál se. „Výborně. Tak spolu nejspíš budeme vycházet dobře. Až poznáš nějakého mládence, který se ti bude líbit, dej mi vědět. Zařídím, aby o tebe bylo postaráno, až umřu,“ podotkl.

Vrátil se k psaní. Stála jsem tam, dívala se a nevěděla, co mám dělat nebo říkat, když mi tedy pověděl, co ode mě nechce. Mám odejít? Jeho zkroucená ruka s tlustými prsty přejížděla nahoru a dolů, z brku rostly řady čísel, odshora dolů se šířily sloupce poznámek psané sytě černým inkoustem. Fascinovaly mě. Minuty plynuly, oheň se zklidnil. Přece tam nemůžu stát navěky.

„Co mám dělat, pane Perrersi?“

Vzhlédl, jako by se divil, že tam ještě jsem. „Chceš jít spát?“

„Ne.“

„Něco asi dělat musíme. Tak třeba...“ Podíval se na mě těma světlýma očima. „Nalij dva poháry piva a posad' se.“

Nalila jsem pivo a sedla si na stoličku, kterou ke mně přistrčil.

„Umíš psát.“

„Ano.“

V posledních letech jsem se na opatství nudila tak ukrutně, že mi dokonce i výuka skýtala úlevu a věnovala jsem se studiu natolik horlivě, že sestra Goda z vděčnosti věnovala růženec svatému Judovi Tadeáši, světci s pověstí ochránce beznadějných případů. Uměla jsem teď psát docela obstojně.

„Takže kláštery jsou k něčemu dobré. Umíš taky počítat?“

„Ne.“

„Tak se to naučíš. Tu máš.“ Otočil účetní knihu a přistrčil ji ke mně. „Opíš tenhle soupis. Budu se na tebe dívat.“

Přemohla mě zvědavost a pochopila jsem, co po mně chce, tak jsem zvedla jeden brk a začala upravovat špičku ostrým nožíkem, který manžel pro ten účel měl. Tomu umění jsem se naučila náhodou – nebo možná s vlastním přičiněním – od jedné ženy se vzrušující krásou a neřestnými radovánkami, co jednou pocítila opatství svou přítomností. Ženy, která měla bohužel ve zvyku vloudit se mi do vzpomínek, zrovna když jsem si to ani trochu nepřála. Teď a tady přece není vhodné myslet na ni, velebenou hraběnku z Kentu.

„Co je tohle?“ zeptala jsem se a ukázala na kožený měšec.

„Vrubovky.“

„K čemu slouží? Na co jsou ty zářezy?“

„Označují příjmy a dluhy, splacené a nesplacené,“ vysvětloval a přitom sledoval, jestli neničím brk. „Dřevo je rozštípnuté na dvě poloviny, pro obě zúčastněné strany. Údaje musejí souhlasit.“

„Chytré,“ uznala jsem, vzala jednu z hůlek a prohlížela si ji. Byla krásná, vyrobená z lískového dřeva jen pro záznamy o vlastnictví peněz.

„Nevšímej si jich. Opisuj čísla.“

Poslechla jsem a psala, prvních pět minut pod jeho dohledem a pak už to Janyň nechal na mně, spokojený.

Nanejvýš podivný večer. Krev ve mně radostně pulzovala a čísla narůstala, až zaznamenala spoustu nashromážděných zlatáků. Když jsme skončili s vyúčtováním týdenních obchodů, manžel mě poslal spát do široké postele. Uložila jsem se tam a usnula za zvuků škrábajícího brku. Připojil se ke mně, když dokončil práci? Myslím, že ne. Lůžkoviny zůstaly

neposkvrněné stejně jako moje košile, v níž jsem byla zahalená od brady až po kotníky, ctnostná jako každá panenská jeptiška.

Nebylo to to, co jsem čekala, ale mohla jsem dopadnout mnohem hůř.

Druhý den ráno jsem se náhle probudila do ticha. Usoudila jsem, že je hodně brzy a ještě tma, protože závěs kolem postele byl zatažený. Vykoukla jsem ven a viděla, že oheň dohořel, poháry a účetní knihy jsou sklizené a místnost prázdná. Byla jsem z toho na rozpacích, neměla jsem tušení, co je moje úloha. Sedla jsem si a opřela se o polštáře, neochotná opustit teplo postele. Dívala jsem se na své ruce, otáčela je a prohlížela si politováníhodné následky ledové vody, horkých mís a špinavé práce. Teď jsou to ruce paní Perrersové. Ušklíbla jsem se, na chvíli pobavená. Jsem teď paní tohoto domu? Pokud ano, budu si muset přisvojit doménu signory Damiaty. Zkoušela jsem si představit, jak vkráčím do pokoje a sdělím jí, co bych si přála k jídlu a kolik si chci koupit látky na ušití nových šatů. A pak jsem si představila její odpověď. Netroufnu si!

Máš na to právo!

Bezpochyby. Ale teď ještě ne. Vždycky jsem měla silně vyvinutý pud sebezáchovy. Raději jsem stočila myšlenky k něčemu bezprostřednějšímu. Co dnes ráno řeknu panu Perrersovi? Jak ho budu oslovovat? Jsem opravdu jeho manželka, když jsem zůstala pannou? Zabalila jsem se do nové peletiny, vrátila se do své komůrky a oblékla se jako služka, kterou jsem nejspíš pořád ještě byla. Chtěla jsem sejít po schodech do kuchyně a pustit se do každodenní práce. Musím zatopit, rozehrát troubu. Půjdu-li rychle a tiše, snad si mě nikdo ani nevšimne. Tak sice zněl plán, jenže pak jsem v botách škobrtla na schodech a uslyšela zavolání.

„Alice.“

Zvažovala jsem, že vezmu nohy na ramena, jako bych nic neslyšela.

„Pojď sem, Alice. Zavři dveře.“

Sebrala jsem kuráž. Copak se včera večer nechoval vlídně? Zamířila jsem tam, odkud zněl hlas, a našla muže, který byl necelých čtyřicet hodin mým chotěm, v místnosti, kde jednával s nekonečným proudem lidí, co si k němu chodili půjčovat. Seděl za stolem, hlavu skloněnou nad účetní knihy a v ruce brk. Nijak se to nelišilo od ostatních rán, kdy jsem mu přinášela pivo a chleba. Vysekla jsem pukrle. Zvyk je železná košile.

Vzhlédl. „Vyspala ses dobře?“

„Ne, pane.“

„Asi až moc vzrušení.“ Mohla bych ho podezřívat, že se mi vysmívá, ale netvářil se jinak, měl pořád ten truchlivý výraz. Podával mi malý kožený váček s pevně utaženými šňůrkami. Podívala jsem se nejdřív na měšec a pak na něj.

„Vem si to.“

„Chceš, abych pro tebe něco koupila, pane?“

„Tohle je tvoje.“ Jelikož jsem se ani nehnula, položil váček na stůl a přistrčil ho po dřevěné desce ke mně.

„Moje...?“

Obsahoval mince. A uměla jsem odhadnout, že je to mnohem víc, než co si jako služebná zasloužím. Janyn Perrers opřel lokty o stůl, položil bradu na složené ruce, vážně na mě hleděl a mluvil pomalu, jako bych byla přihlouplá.

„To je svatební dárek, Alice. Ranní dar. Není to v téhle zemi zvykem?“

„Nevím.“ Jak bych to mohla vědět?

„Je to něco jako odměna za ztrátu nevěstina panenství, víš?“

Zamračila jsem se. „V tom případě na ni nemám právo. Nechci ji.“

„Ty za nic nemůžeš, je to moje vina. Zasloužíš si ten dárek za snášení vrtochů a slabostí starce.“ Myslím, že mi líce zrudly jako červené pečeti na dokumentech před ním, tolik mě udivilo, že mi děkuje, a lítovala jsem, že má slova zněla tak kriticky. „Vem si to, Alice. Vypadáš zmateně.“ Konečně mu po ústech přeběhlo něco jako úsměv.

„Jsem zmatená, pane. Neudělala jsem nic, abych byla hodna takové odměny.“

„Jsi moje manželka a dodržíme zvyk.“

„Ano, pane.“ Uklonila jsem se.

„Ještě něco...“ Rozpačitě zavadil koncem psacího brku o změť svitků a papírů. „Byl bych rád, kdybys nemluvila o...“

„O naší společné noci,“ dořekla jsem za něj se soucitem, podníceným jeho laskavostí, a bezděky se podívala na váček obtěžkaný mincemi. „To je mezi tebou a mnou, pane.“

„A o našich nocích v budoucnu.“

„Nebudu mluvit ani o nich.“ Komu bych to koneckonců povídala?

„Děkuji ti. Teď buď tak hodná a přines mi pivo. A řekni signoře, že půjdu asi tak za hodinu ven.“

„Ano, pane.“

„Těšilo by mě, kdybys mi říkala Janyn.“

„Ano, pane,“ odpověděla jsem, i když jsem si to neuměla představit.

Stála jsem ve vápnem vybělené chodbě za dveřmi a opírala se zády o zeď, jako by mé nohy potřebovaly oporu. Nebyl to lehký měsíc. Zatímco jsem ho potěžkávala, hýbal se v mé ruce, mince klouzaly a povzbudivě cinkaly. Za celý život jsem neviděla tolik peněz pohromadě. A patřily mně. Ať jsem teď byla či nebyla čímkoli, každopádně jsem přestala být novickou bez jedině vindry.

Ale co tedy jsem? Ani ryba, ani rak, jak se zdá. Stojím v domě, který není můj, manželka a přitom panna, a vím, že vstupem do manželství se na mé úloze v domácnosti vůbec nic nemění. Vsadím na to všechny peníze, co jsem tak najednou získala. Signora Damiaata neustoupí, nepodřídí se mi. Nebudu nikdy sedět v čele stolu.

Zaslechla jsem šoupání kůže o kámen a vzhledla.

Nebyla jsem v úzké chodbě jediná. Z přítmi opodál, kde postával podobně jako já, se vynořil pan Greseley a tiše ke mně vykročil. Jelikož se tvářil tajemně – skoro spiklenecky –, schovala jsem váček v záhybech sukně. Zastavil se kousek ode mne, opřel hubené lopatky o zeď a s pažemi zkříženými přes hrud' hleděl na protější omítnutou stěnu způsobem, který nepůsobil přátelsky, ale ani nevraživě. Tenhle muž se dlouhou praxí naučil dobře maskovat své úmysly. Co se týče jeho myšlenek – ty zůstávaly pohřbené pod výrazem lhostejnosti tak hluboko, že by je dostalo ven snad jen zeměřesení.

„Snad ho nechceš schovávat pod polštářem?“ zeptal se tiše.

„Schovávat co?“ zeptala jsem se a pevně sevřela měsíc.

„Ranní dar, cos od něj právě dostala.“

„Jak to můžeš...?“

„Ovšemže to vím. Kdo v téhle domácnosti vede účetní knihy? Není tak těžké to uhodnout.“ Krátce ke mně stočil bystrý pohled a pak ho znovu upřel na zeď. „Tipoval bych, že je ta sumička platbou za něco, co nebylo koupeno.“

Cítila jsem, jak se mě zmocňuje zlost a brousí mi jazyk. Přece se nenechám zastrašit *písařem*. „Tohle je výhradně mezi panem Perrersem a mnou.“

„Ovšemže.“ Byl tak uhlazený a nepříjemný, jako škraloup skopového tuku, co se drží na vodě po vydrhnutí pekáče.

„Tobě do toho nic není.“

Sklonil hlavu. „Vůbec nic. Jsem tu jen proto, abych ti dal dobrou radu.“

Otočila jsem hlavu a zpríma na něj pohlédla. „Proč?“

Nepodíval se mi do očí. „Netuším.“

„To nedává smysl.“

„Ne, nedává. Příčí se to všem mým zásadám o obchodních praktikách. Ale přesto ti chci poradit. Řekněme, že mě k tomu cosi nutí. Neschovávej ty peníze pod polštářem ani jinde v tomto domě. Ona je najde.“

„Kdo?“ Přestože jsem dobře znala odpověď.

„Signora. Má na to čich, jako myši, co najdou sýr bezpečně uložený ve spíži. A až je vyčmuchá, víckrát je neuvidíš.“

Zauvažovala jsem o tom. „Myslela jsem, že to neví.“

„To ti řekl Janyn? Jeho sestra samozřejmě ví všechno. Nic se tady neděje bez jejího vědomí. Ví, že ty peníze máš, a nesouhlasí. Všechny zisky mají připadnout jejímu synovci, Janynovu synovi.“

Ten nepřítomný dědic, co se učí řemeslu v Lombardii. „Když mi tak horlivě chceš radit, co mám podle tebe dělat?“ zeptala jsem se příkře. „Snad ne vykopat jámu v zahradě?“

„Kterou by našla.“

„Podívat se po nějaké skulině pod střechou?“

„Tu taky najde.“

„Tak co?“ Ta jeho samolibost mě rozčilovala.

„Dej ty peníze mně.“

V tu chvíli ze mě podrážděnost spadla. Nevěřicně jsem se zasmála. „Máš mě za blázna?“

„Považuji tě za rozumnou ženu. Dej mi je.“ Skutečně ke mně natáhl ruku dlaní nahoru. Prsty měl potřísněné inkoustem.

„Nedám.“

Povzdechl si, jako by mu docházela trpělivost. „Dej mi je, a já se postarám, abys byla bohatá.“

„Proč bys to dělal?“

„Poslouchej mě, Alice!“ Ohledně trpělivosti jsem měla pravdu. Vyslovil mé jméno tiše a syčivě. „Co si uchová hodnotu a vydrží napořád?“

„Zlato.“

„Ne. Zlato se dá ukrást – a pak nemáš nic.“

„Tak šperky.“

„Stejný argument. Přemýšlej.“

„Když jsi tak chytrý...“

„Přece půda!“ Písařova očka jako korálky se rozzářila. „Nemovitosti. Takhle se to dělá. Pán ti dal spoustu peněz. Dej mi je a já ti nakoupím pozemky.“

Poslouchala jsem ho a na chvíli podlehla svodům jeho rozzářených očí, které se teď dívaly do mých. Skoro se mu při té vidině chvěly nozdry. A pak se ozval rozum. „Nemůžu se starat o pozemky. Co bych s nimi dělala?“

„Nemusíš se o ně *starat*. Jsou všelijaké možnosti. Dej mi ten ranní dar, a já ti ukážu, jak se to dělá.“

Přece jen to stálo za úvahu. „Co bys za to žádal?“ zeptala jsem se příkře.

„Chytrá holka! Hned jsem věděl, že máš obchodního ducha. To se dovíš. Ale nebude to moc vysoká cena.“

Podívala jsem se na něj. Byl to takový studený čumák. „Proč tohle děláš?“

„Myslím, že máš možnosti.“

„Jako majitelka půdy?“ Připadalo mi to úplně nesmyslné.

„Proč ne?“

Neznala jsem odpověď. Tiše jsem tam stála a mince v mých rukou jako by těžkly, zatímco jsem se pomalu nadechovala a vydechovala. Vyhodila jsem váček do vzduchu a chytila ho.

„Nemáme na to celý den.“ Greseleyho pokárání mě vytrhlo ze zamyšlení.

„Tohle je má nabídka. Ber, nebo nech být. Ale jestli myslíš, že je bezpečné nechat peníze tady, budou do týdne pryč.“

„A měla bych ti důvěřovat.“

V mém dosavadním životě nehrála důvěra prim. Tenhle podivín, co měl tak rád čísla a dokumenty, pečete a smlouvy, mě vyhledal a dal mi nanejvýš lákavou nabídku – mám mu svěřit všechno, co na světě mám? Bylo to riziko. Obrovské riziko. Hlavou mi vířily myšlenky a sváděly mezi sebou lítý boj.

Řekni ne. Nechej si peníze pro sebe. Schovej je tak, aby je nikdo nenašel.

Riskni to! Staň se majitelkou půdy.

Jen ti je sebere a nechá si je pro sebe.

Věř mu.

Nemůžu!

Proč ne?

Ze soukromé výměny názorů mě vytrhl písař, který se náhle napřímil a vykročil pryč. „Neříkej, že jsem tě nevaroval.“

A pak naléhavý hlas v mé hlavě dodal s konečnou platností: *Sama to nedokážeš, Alice, ale Greseley to zvládne. Ten vychytralý mizera ví, co dělá. Uč se od něj. Vytěž z toho vlastní prospěch.*

No dobrá. „Stůj!“ vykřikla jsem.

Zastavil se, ale nevrátil se, jen tam stál obrácený zády ke mně.

„Udělám to,“ řekla jsem mu.

Otočil se na podpatku. „Skvělé rozhodnutí.“

„Jak dlouho to bude trvat?“

„Pár dní.“

Zvedla jsem měšec. Po chvíli váhání jsem mu ho vložila do natažené dlaně, pořád nejistá, jestli nedělám hroznou hloupost. „Jestli mě okradeš...“, řekla jsem.

„Ano, paní Perrersová?“ Tiše jsem se zasmála. Bylo to poprvé, co mě někdo takhle oslovil.

„Jestli mě okradeš, Greseley,“ zašeptala jsem, „radím ti, abys zaměstnal ochutnávače, než budeš v tomhle domě něco jíst nebo pít.“

„To nebude nutné, paní.“ Soudě z jeho unylé samolibosti měl za to, že pronáším plané výhrůžky. Já si tím nebyla tolik jistá. Pořádná dávka oměje vlčího moru v poháru ohřátého piva by skolila i sebesilnějšího chlapa. Nenechám se okrádat.

Měšec vklouzl do jeho rukávu a Greseley zmizel v chodbě.

Budu toho unáhleného obchodního ujednání litovat? Věděla jsem jen, že ve mně vzbudilo zvláštní, bouřlivou euforii, která mnou projela od hlavy až po paty v příliš velkých botách.

Blázne! Huso pitomá! spílala jsem si v následujících dnech čím dál hněvivěji. *Říkal, že jsi rozumná. Prý máš obchodního ducha. Nechala ses obalamutit! Věděl, jak si tě omotat kolem těch špinavých prstů!*

Namouduši, naletěla jsem! Koncem týdne jsem věděla s jistotou, že můj svatební dar přijde vniveč. Greseley přede mnou prechal, neprohodil se mnou jediné slovo, když jsem se snažila zachytit jeho pohled, uhýbal očima. Až pohár mé trpělivosti přetekl a zavrčela jsem mu do ucha ve chvíli, kdy si sedal ke snídani: „Cos s nimi udělal?“

„Podala bys mi džbán piva, paní?“ dostalo se mi jediné odpovědi. Vypil svůj pohár jedním velkým lokem, nacpal si do pusy chleba a odešel dřív, než na něj budu moci dál dorážet.

„Míchej.“ Paní Damiata mi předala vařečku a ukázala na hrnec.

Později toho dne jej kvůli nějaké záležitosti poslali do města, kde měl přenocovat. Jak jsem mohla být tak naivní a věřit muži, kterého sotva znám? Taková chyba! Přišla jsem o všechno! Už nikdy z těch mincí neuvidím ani jednu, a přestože jsem byla od rána do večera v jednom kole, strašně mě to trápilo. Začínala jsem si v duchu láskyplně představovat, co s tím vychrtlým mizerou udělá velká lžíce oměje.

A pak se Greseley vrátil. Tentokrát mu neprojde, aby si mě nevšímal. Trápily ho výčitky svědomí? Pokud ano, rozhodně mu nezkazily apetit: zdolával plátky hovězího a kus chlebové placky a nevšímal si toho, jak se na něj přes vál kaboním.

„Musíme si promluvit!“ zašeptala jsem, s třísknutím před něj postavila talíř se sleděm a dloubla ho mezi lopatky.

Místo odpovědi na mě upřel chladný, bezvýrazný pohled.

„Opatrně, holka!“ okřikla mě signora. „Pozor na ten talíř! Netopíme se v penězích!“

Greseley se dál s chutí ládoval, ale když jsem sklízela nádobí, vytáhl ze záhradří tuniky svinutý dokument, jako když druhořadý kejklíř vyčaruje králíka z klobouku, poklepal na něj konečky prstů a vsunul ho do prázdného džbánu na krbové římse, mimo signořin dohled. Já tam viděla dobře. Svědily mě prsty, jak jsem ho chtěla vytáhnout. Cítila jsem ho jako palčivý cejch pod srdcem.

Konečně. Kuchyně se vyprázdnila. Janyn se zavřel s účetními knihami, signora vyšla po schodech do ložnice a já vytáhla svitek ze skryše a odnesla jej do svého pokoje. Opatrně jsem ho rozvinula a četla, co tam stojí černé na bílém. Nijak snadný úkol. Právní hantýrka mi nedávala smysl, stěží jsem chápala význam slov, písmenka malá a natěsnaná k sobě. Ale nebylo pochyb, Greseley udělal, co slíbil. Stálo tam moje jméno: Alice Perrersová. Byla jsem majitelkou nemovitostí v londýnské ulici Gracechurch Street.

Držela jsem svitek v ruce a zírala na něj, jako by mohl zmizet, kdybych od něj odtrhla oči. Moje. Je to moje. Ale co mi vlastně patří? A hlavně, co s tím mám dělat?

Na druhý den jsem Greseleyho brzy ráno dopadla v kuchyni, kde seděl u poháru piva, nohy opřené o trnož stolu.

„To všechno je moc hezké – ale co s tím mám dělat? Co se ode mě čeká?“

Podíval se na mě jako na hlupačku. „Nic, jen se budeš těšit ze zisku, paní.“

„Nerozumím.“

„Rozumět tomu nemusíš, na tom nesejde. Je to tvoje.“

Bedlivě mě sledoval, jako by chtěl vyzkoušet, jak budu reagovat. Nemínila jsem na jeho hru přistoupit a mluvila zpříma.

„Záleží mi na tom.“ V tu chvíli jsem si uvědomila, jak moc o to stojím. „Je to pro mě důležitější, než tušíš,“ mračila jsem se. „Přestaň s tou povýšeností, Greseley. Všechno mi vysvětlíš tak, abych tomu rozuměla. Ty nemovitosti jsou moje a chci vědět, jak to bude probíhat.“ Zasmál se. Opravdu se rozesmál, hlučně a štěkavě. „No co?“

„Já věděl, že mám pravdu.“

„O čem?“

„O tobě, paní Perrersová. Sedni si a nehádej se. Dám ti první lekci.“

Tak jsem se posadila a Greseley mi vysvětlil, jak je pro ženu v mém postavení výhodný právní nástroj s názvem „svěření“. „Nemovitosti jsou a zůstanou tvoje,“ vysvětloval. „Můžeš ale někoho pověřit, aby je za tebe spravoval – samozřejmě za odměnu. Musíš vybírat moudře – najdi takového muže, aby bylo v jeho zájmu spravovat je dobře. Rozumíš?“ Přikývla jsem. „Udělíš tomu člověku jistá zákonná práva, ale *de facto* si nad zastavěným pozemkem ponecháš kontrolu. Chápeš? Ponecháš si rozhodující slovo, ale nemusíš se starat o každodenní běh věcí.“

„A můžu s ním uzavřít dohodu na tak dlouhou nebo krátkou dobu, jak si budu přát?“

„Ano.“

„Nejspíš budu potřebovat, aby tu práci za mě dělal někdo, kdo se vyzná v zákonech.“

„To by bylo moudré.“

„Co jsou ty nemovitosti, které vlastním, ale ne tak docela?“

„Obytné domy – a v přízemí jsou krámy.“

„Můžu se na ně podívat?“

„Jistě.“

Na co se ještě musím zeptat? „Zůstaly po té transakci nějaké peníze?“

„Tobě toho moc neunikne, co?“ Vysypal obsah měšce, co měl u pasu, a přistrčil ke mně přes stůl pár mincí.

„Říkals, že potřebuju znalce zákonů.“ Díval se na mě, aniž by hnul brvou. „Předpokládám, že bys jím byl ty.“

„To bych zajisté mohl. Příště, paní Perrersová, budeme pracovat jako společníci.“

„Bude nějaké příště?“

„Myslím, že ano.“ Připadlo mi, že se v jeho uhýbavém pohledu skrývá vychytralost.

„Je to dobré nebo špatné – pracovat jako společníci?“

Greseley nad mou nevzdělaností ohrnul špičatý nos. Věděl, že sama nic nezmůžu. Ale připadlo mi to jako dobrá věc. Děkala jsem velké pokroky. Byla jsem jakás takás manželka, i když jsem po nocích jen kontrolovala Janynovy vrubovky a sloupce čísel, a teď jsem se stala majitelkou nemovitostí. Cítila jsem, jak se mi při tom pomyšlení ježí chloupky na předloktí a celá se tetelím radostí. Líbilo se mi to. A v rámci své první úmyslné obchodní transakce jsem mince přistrčila zpátky k písaři.

„Chci, abys byl mým znalcem zákona, pane Greseley.“

„Jistě, paní Perrersová.“

Shrábl hbitě mince a uložil je do svého měšce.

A kam jsem uložila důkaz o svém vlastnictví? Nosila jsem ho u sebe, ovázaný provázkem a schovaný mezi spodničkou a svrchním ošacením, ale tu a tam jsem svitek vytáhla, dotkla se ho a přejela prsty po slovech, která vše oficiálně potvrzovala. Mé zajištění do budoucna. Věc trvalé hodnoty. Ta slova byla jako hřejivé dlaně kolem mé ruky za zimního dne. Útěšné.

Greseley se mi už nepříčil jako dřív.

Znovu vypukl mor. Do Londýna se kradmo vplížila táž obávaná pohroma, která nemilosrdně kosila lidské životy těsně před mým narozením. Na ulicích, na tržišti a v pivnicích se nemluvalo o ničem jiném. Tentokrát to probíhá jinak, šeptali si lidé. Říkali mu dětský mor, protože krutě útočil na nemluvnata, nikoli na zdravé silné jedince, kteří dosáhli dospělosti.

Vyšlo ale najevo, že se na to nedá spoléhat; náš práh mor překročil.

Z nás všech nemoc postihla pouze Janyna. Jednoho obyčejného dne jsme se shromáždili u večeře, kde si vyhrnul rukáv tuniky a odhalil shluky červených skvrn. Nikdo tehdy nejedl. Janyn beze slova vyšel po schodech nahoru a zavřel se ve svém pokoji. Do domácnosti Perrersových zaťal drápy hnusný, odporný strach.

Kluk přes noc zmizel. Greseley měl cosi na práci na druhém konci města. Paní Damiata vzala s ostudnou rychlostí nohy na ramena a uchýlila se ke svému bratranci, jehož dům zůstal nezamořený. Kdo se staral o Janyna? Přece já. Byla jsem jeho manželka, přestože se mě nikdy ani nedotkl, tedy pokud jeho mozolnaté prsty nezavadily o mé, když mi ukazoval, kde jsem při opisování udělala chybu. Dlužila jsem mu aspoň tuhle poslední službu.

Po prvních červených a fialových skvrnách na pažích se jeho stav nezlepšoval.

Omývala jsem mu obličej a tělo a zadržovala dech nad puchem tlejícího masa. Usilovně jsem pátrala v paměti po všem, co sestra Margery, která v opatství léčila nemocné, říkala o svých zkušenostech s morem. Moc toho nebylo, ale řídila jsem se tím a otvírala v Janynově ložnici okna dokořán, aby se zkažený vzduch dostal ven. Pro vlastní bezpečí jsem si omývala ruce a tvář octem a jedla chleba nasáklý nejlepším Janynovým vínem – signora Damiata by mi za takové plýtvání spílala –, ale nic nedokázalo zadržet děsivě rychlý průběh Janynovy nemoci. Prázdný dům kolem mě zvučel ozvěnou, bylo slyšet jen chraptivý dech mého churavého muže a kročeje blížící se smrti.

Bála jsem se o sebe?

Ano, ale pokud se na mě ty hrozné zduřeniny mohly z Janyna přenést, už se s tím beztak nedalo nic dělat. Dokáže-li mor přeskočit přes stůl, kde jsme sedávali nad účetními knihami, je můj osud zpečetěn. Zůstanu a počkám, až se bouře přezene.

Pod dveřmi ložnice se objevil lístek. Sledovala jsem, jak se pomalu sune, samým vyčerpáním shrbená na stoličce, zatímco Janyn dýchal čím dál přerývaněji. Zmítala jím horečka. Šla jsem tiše ke dveřím, poslouchala, jak kdosi rychle odchází, zvedla jediný list papíru a rozložila jej, moji únavu přemohla zvědavost. Ha! Žádná záhada se nekoná. Poznala jsem snadno Greseleyho rukopis a viděla, že je lístek popsáný něčím na způsob právního pojednání. Znovu jsem klesla na stoličku a pustila se do čtení.

Až ovdovíš, máš zákonné právo na vdovský podíl – třetinu příjmu z pozůstalosti tvého manžela. Nedostaneš ji.

Podle zákona máš čtyřicet dní na to, abys uvolnila dům a umožnila dědicům ujmout se majetku. Pak tě vystěhují.

Jako znalec zákonů ti radím: pober, co můžeš. Máš na to právo. Jinak nedostaneš nic, na co máš nárok.

Strohé varování. A mrazivé. Ponechala jsem Janyna v neklidném spánku a začala hledat.

Nic. Vůbec nic!

Zatímco její bratr umíral, signora Damiata odvedla důkladnou práci. Z jeho pracovny a celého domu zmizelo vše hodnotné. Žádné měšce zlata v Janynových truhlicích. Žádné svitky, účetní knihy a vrubovky zmizely. Prošla celý dům a odnesla vše, co by mohlo lákat zloděje. Nebo mě. Vyklidila i můj pokoj. Vzala mi dokonce novou pelerínu – tu hlavně – jedinou hodnotnou věc, co jsem měla.

Nezbylo mi nic.

V pokoji nade mnou křičel Janyn bolestí, tak jsem se k němu vrátila. Udělám pro něj, co budu moci, přinutím se ho dál omývat, pečovat o muže, který teď byl o málo víc než tlející mrtvola.

Potom vše vzalo rychlý konec. Mě nejspíš zachránilo Janynovo víno, ale odvar z listů šalvěje – ze zarostlého záhonku na dvorku signory Damiaty –, co měl vysušit a uzdravit vředy a zhnisané cysty, mu ani trochu nepomohl. Navečer druhého dne dodýchal. Jak se mohl muž kypící zdravím proměnit

ve ztuhlou mrtvolu dřív, než by jeden stihl oškubat slepici a uvařit ji? Ani nevěděla, že jsem tam s ním byla.

Modlila jsem se za něj? Jen pokud je modlitbou proříznutí vředů, aby z nich vyšel páchnoucí hnis. Teď dům kolem mne opravdu ztichl, tajil dech, zatímco jsem mu jemně přikryla obličej plátnem a zachytila jakýsi dokument, co spadl ze záhybů lůžkovin v nohách postele. A pak jsem jen seděla na stoličce vedle něj a neodvažovala se pohnout v obavách, že si smrt všimne i mě.

Rachot z komína, kam spadl havran, mě přiměl sebrat rozum do hrsti. Smrt nepotřebovala mou duši, a tak jsem rozevřela listinu, kterou jsem dosud držela. Byl to doklad o vlastnictví Janynovým jménem, patřilo mu nějaké sídlo ve West Peckhamu kdesi v Kentu. Dvakrát jsem si dokument přečetla, v hlavě mi začínal klíčit plán. No vida, skýtá se mi další možnost. Netušila jsem, jak dosáhnout předpokládaného cíle, ale samozřejmě jsem znala někoho, kdo to bude vědět. Ale jak ho najdu?

Pomalu jsem scházela ze schodů a v půlce cesty se zarazila, protože jsem dole uviděla postavu.

„Je mrtvý?“ V úzké chodbě mě čekala signora Damiata.

„Ano.“

Zběžně se přežehнала na prsou znamením kříže, rázně otevřela venkovní dveře a vyzvala mě posunkem, ať odejdu. „Zařídím, ať odnesou jeho tělo. Vráť se, až bude po moru.“

„Co bude se mnou?“

„Určitě si najdeš nějakou obživu,“ odbyla mě. „Ani mor neuhasí mužský apetit.“

„A můj vdovský podíl?“

„Jaký vdovský podíl?“ ušklíbła se.

„Tohle ti neprojde,“ prohlásila jsem. „Mám ze zákona svoje práva. Nemůžeš mě nechat bez peněz a bez domova.“

Jenže mohla. „Ven!“

Signora Damiata mě vystrčila na ulici. Za řinčení klíčů rozmáchlým gestem zamkla dveře a odkráčela mezi kalužemi a odpadky.

Byla to pro mě lekce v surové bezcitnosti ohledně peněz i přežití. Stála jsem tam před domem samotná a věděla jen, že je mi šestnáct a jsem po manželství trvajícím málo přes rok vdova vydaná napospas osudu. Jako bych měla nohy připoutané okovy k zemi. Kam mám jít? Kdo mi poskytne přístřeší? Realita chutnala trpce. Londýn kolem mě kypěl, ale nenabízel mi žádné útočiště.

„Paní Perrersová.“

„Pan Greseley!“

Nakonec jsem ho nemusela hledat, sám se tam objevil – vynořil se z páchnoucí uličky a přikrčil se vedle mě. V životě jsem si tolik neoddechla, že někoho vidím, ale neobešlo se to bez špetky trpkosti. Možná taky ztratil pána, nikdy však nebude mít nouzi o práci nebo nocleh v domě nějakého kupce. Podíval se nejdřív na zamčené dveře a potom na mě.

„Co ti ta stará rachejtle dala?“ zeptal se bez okolků.

„Nic,“ odpověděla jsem. „Ta stará rachejtle vybílila dům.“ A pak jsem se usmála a zamávala mu před očima dokumentem. „Až na tohle. Přehlédla to. Nějaké sídlo.“

Rozzářily se mu oči. „Opravdu? A co s ním hodláš dělat?“

„Mám v úmyslu chtít *po tobě*, aby ses postaral, že bude patřit *mně*, pane Greseley. Myslím, žeš tomu říkal svěřenství.“ Dovedu se učit rychle a už poznám svou šanci. „Můžeš to zařídit?“

Přejel si prstem po nose. „Pro ty, co se vyznají, je to snadné. Můžu – pokud mi to bude vyhovovat – zařídit, aby se stalo tvým majetkem jakožto vdovy po panu Perrersovi, teď *femme sole*.“

Osamocená žena. S majetkem. Při tom pomyšlení, nikoli nepříjemném, jsem se zešíroka usmála.

„A bude ti to vyhovovat, pane Greseley?“ Vrhla jsem na písaře pohled, o němž jsem doufala, že je přesvědčivý. „Uděláš to pro mě?“

Celý znachovělý to zvažoval.

„Sama to nedokážu, pane Greseley,“ dodala jsem prosebně.

Zasmál se, na chvíli rozevřel tenké rty a ukázal zahnědlé zuby. „Proč ne? Myslím, že už máme základy partnerství, paní Perrersová. Budu pro tebe pracovat, a když budeš moci, pověříš mě dalšími úkoly. Svěřím to sídlo do pronájmu některému z místních rytířů – a dohlédnu na ně.“

Dosáhla jsem svého. Pan Greseley nebyl tak docela altruista, ale s trochou ženského pobízení se choval vstřícně. Jak snadno se dají muži svést úsměvem a přemrštěnými lichotkami, pronesenými sladkým hlasem. Podal mi ruku. Podívala jsem se na ni: ne úplně čistá, ale s dlouhými, překvapivě elegantními prsty, které uměly kouzlit s čísly mnohem zdatněji než já. Na prahu mého někdejšího domova jsem mu předala dokument a potřásli jsme si rukama, jak jsem to viděla dělat Janyna, když stvrzoval transakci se zákazníkem.

Cítila jsem jeho tvrdý stisk a zvažovala, co to dělám. A jak mě udivuje, že mi nehezká tvář nebrání v dosažení výsledku. Měla jsem – jak říkal Greseley – obchodního společníka.

„Neošidíš mě, že ne?“ řekla jsem přísně a zamračila se.

„To rozhodně ne!“ Jeho pobouření bylo zábavné. A pak podezřívavě svrátil obočí. „Kam teď půjdeš?“

„Je jen jedno místo, kam můžu jít.“ Už jsem se rozhodla. Vlastně jsem neměla na vybranou. Budu tam mít střechu nad hlavou a co jíst, mnohem lepší než jít na ulici a do doků a žít se jako prostitutka. „Vrátím se ke Svaté Marii,“ řekla jsem. „Vezmou mě zpátky. Zůstanu tam a počkám na lepší časy. Něco se naskytne.“

Greseley přikývl. „To koneckonců není špatný nápad. Ale budeš potřebovat tohle. Tu máš,“ zašátral v měšci u opasku a vytáhl dva zlatáky. „Tyhle ti vrátím. Měly by abatyši přemluvit, aby ti aspoň na nějaký čas otevřela dveře. Ber to jako dluh. Pamatuj si, budu ho chtít vrátit.“

„Kde tě najdu?“ křikla jsem nezdvořile jako nějaká rybářka, když se ode mě vzdaloval, důkaz o vlastnictví sídla ve West Peckhamu zastrčený v tunice.

„Zkus Tabard. V Southwarku.“

Víc jsem se nedozvěděla.

Tak jsem jela zpátky tam, kam jsem odpřisáhla, že se nikdy nevrátím; podařilo se mi svézt se v úplně prázdném voze, kde se vznášel pouze čpavý zápach ryb. Možná jsem vlastnila jakési sídlo a domy v Londýně – oba vzácné doklady jsem svěřila do péče Greseleyho –, ale taky jsem dlužila dva zlatáky. Co naplat. Mince mi skutečně otevřely dveře opatství, ale nekoupila jsem si za ně žádný luxus. Dali mi na srozuměnou, že si musím tamní pobyt zasloužit, takže jsem se ocitla mezi *konvrškami*. Těmi, co tvrdě dřou ve prospěch Kristových nevěst. Možná v můj neprospěch pracoval zápach solených ryb, co uvízl v mých sukních.

Proč jsem to přijala?

Protože jsem tím získala útočiště, něco jako dočasné opatření. V hloubi svého já jsem to věděla. Ochutnala jsem svět venku a zjistila, že mi vyhovuje. V těch dnech tiché práce se ve mně zrodilo odhodlání. Nestanu se jeptiškou. Už nikdy se neprovdám podle něčího diktátu. V nějakém bodě v budoucnu mi díky Greseleyho důvtipu moje pozemky vynesou dost peněz, abych mohla žít jako *femme sole* ve vlastním domě s vlastní postelí, kvalitním oblečením a služebnictvem, co mi bude k dispozici.

Ta představa se mi líbila. Poháněla mě, když jsem drhla hábity jeptišek a zápolila se skvrnami na jejich plachetkách, aby znovu svítily čistotou. Budu se snažit, aby můj život neovládali jiní – nechci být jeptiška, man-

želka ani děvka. Dosáhnu samostatného postavení. Ale prozatím jsem požívala bezpečí v dobře známém prostředí opatství a přijímala neměnnou rutinu práce a modliteb.

Počkám na lepší časy, řekla jsem Greseleymu.

A budu čekat tak trpělivě, jak jen to svedu. Ale ne moc dlouho, modlila jsem se, když mě bolely paže, jak jsem se rozháněla motykou a okopávala zelí v klášterní zahradě.

Ztráta teplé peleríny mě mrzela.

Kapitola třetí

„Je tady. Přišla.“ Tiché hlasy ševelily jako svěží větřík vanoucí nad polem ovsa.

Byl čas večerních bohoslužeb. Vešly jsme do klášterního kostela s šustěním hábitů a tichým pleskáním měkkých bot o dlažbu a poklekly, řady černých roušek a bílých plachetek, já spolu s ostatními *konvrškami* ve svrchním oděvu s kápí z hrubého manšestru. Nic mimořádného. Myšlenky všech sester, řádových i laických, se soustředily na potřebu Boží milosti ve světě plném provinění. Ale nikoli dnes večer. Hřích nestřídmosti přímo bil do očí, jasný jako plamen svíčky. Ve vzduchu se tetelilo hmatatelné vzrušení. V křesle pro biskupa, postaveném vedle hlavního oltáře, totiž seděla anglická královna.

Ze svého prostého místa v chórové lavici jsem z Jejího Veličenstva neviděla vůbec nic, ani jsem si netroufla hádat, proč nás královna takto poctila; bohoslužby probíhaly stejně, jako by v tom vyřezávaném křesle nikdo neseseděl. Po skončení obřadu a udělení posledního požehnání jeptišky a *konvršky* vstaly jako jedna, hlavy skloněné, ruce zdrženlivě zahalené rukávy. Matka Sybil poklekla před oltářem a královna, na niž jsem dosud neviděla, mezi námi pomalu kráčela k transeptu.

Pomalou. Pomaloučku. Nenápadně jsem zamžourala koutkem oka, plná očekávání. V celém svém životě jsem se jen jednou kratince setkala s dámou od královského dvora. Hraběnka z Kentu byla oslnivá žena, taková, na jakou se těžko zapomíná. Naučila mě seříznout jí brky a mnoho dalších věcí, povětšinou k mé osobní hanbě. Zatímco se královna blížila, vzpomínala jsem, jak hraběnka dorazila ke Svaté Marii se vši pompou a parádou, ohlášena kurýrem a hlaholením trubačů. O kolik velkolepější musí být anglická královna?

Dodnes si pamatuju svůj úžas. Představovala jsem si vznešené držení těla, šaty sytých barev, přepychové látky s vyšíváním, vlečku a rukávy

lemované kožešinou. Korunu, zlatý řetěz, zlaté a stříbrné prsteny zdobené drahokamy. Autoritativní vzezření. Podívala jsem se na anglickou královnu, jednou a pak znovu. Působila nevýrazně, takřka neviditelná.

Filipa Henegavská.

Léta se k ní nechovala vlídně. Všechny stopy mládí, krása, jakou možná oplývala, když coby mladá nevěsta před víc než třiceti lety přijela do Anglie z Nizozemí, aby se provdala za našeho vitálního krále Eduarda, to vše bylo pryč. A kam se poděl výraz královské moci? Nebyla elegantní ani vysoká. Nevývolávala posvátnou hrůzu. Nezdobily ji šperky. Co se týče vlasů, měla je zahalené, každou kadeř a pramínek skryté pod strohou plachetkou. Královna Filipa nebyla hezká a zjevně se nezajímala o módu.

Kdo by mohl obdivovat tuhle stárnoucí, belhající se ženu?

Její Veličenstvo se zastavilo. Bylo slyšet tichounké lapání po dechu. Královna musela být starší, než jsem myslela. Znovu jsem na ni pohlédla – tentokrát ne tak letmo – a pokárala se za nedostatek soucitu. To trýznivě pomalé tempo mělo svůj důvod. Královna byla nemocná. Soužila ji bolest. Ztěžka opřená o paži své pomocnice šla dál váhavými krůčky, protože při každém z nich nesnesitelně trpěla. Připadalo mi, že stěží dokáže pohnout hlavou, tak křečovitě měla ztuhlé svaly na krku a ramenou. Ruka svírající paži dvorní dámy byla nateklá, pokožka napjatá a lesklá jako kůže na bubnu. Žádný div, že královna nenosila prsteny. Jak by je přetáhla přes opuchlé klouby, aniž by přitom cítila krutá muka?

Když se ke mně blížila, znovu se zastavila, aby popadla dech, a všechny jsme se jí uklonily. Viděla jsem, jak se při nádechu prudce zvedá její mohutná hrud', nozdry se zužují a rýha mezi obočím prohlubuje. Pak se nohy Jejího Veličenstva pohnuly – a vzápětí zakoply na nerovné dlažbě a následoval pád. Kdyby se královna pevně nedržela paže mladé ženy po svém boku, došlo by k pohromě. Takto jen se zmučeným výkřikem klesla na kolena. Vyděšená jejím utrpením jsem se nemohla nedívat.

„Pomozte mi,“ zašeptala nikomu konkrétnímu, oči bolestí zavřené, volnou ruku nataženou vstříc neviditelné pomoci. „Dobrotivý Bože, pomoz mi!“ Královna Filipa upustila růženec. Vyklouzl jí z prstů a s cinkáním perel a vyřezávané kosti spadl na kameny před ní.

„Pomozte mi vstát...“

A protože mi to připadalo jako zjevná nutnost, jedině, co jsem mohla udělat, natáhla jsem k ní paži a vzala ji za ruku. Ztuhla jsem a zadržela dech. Vzít z náhlého popudu za ruku anglickou královnu? Za takovou troufalost mě určitě potrestají. Padla jsem vedle ní na kolena a ona se mě chytila

a držela se ze všech sil, i když jich moc neměla. Zasténala, kůže na otoku se napjala úsilím.

„Matko Boží!“ zamumlala. „Ta bolest se nedá vydržet!“

Následovala chvíle napětí a vyděšeného ticha, a vzápětí vypukl hluchý rumraj: dvorní dáma Její Veličenstvo vyděšeně zvedla na nohy, horečnatý stisk na mé ruce povolil, královnin namáhavý dech ještě úpornější. Vzhledla jsem, dosud na kolenou, a zjistila, že se na mě královna Filipa uprostřed toho zmatku dívá. Ty tmavě hnědé oči kdysi nejspíš zářily štěstím, ale teď se v nich rýsovalo letité utrpení. Nesnesla jsem ten pohled a sklopila zrak k zemi, kde dosud ležel její růženec. Nedokázala se pro něj sama sehnout, i kdyby žena v jejím postavení uznala za vhodné sbírat svoje věci ze země.

Tak jsem jí ho zvedla já.

Zvedla jsem růženec a podala ho královně, vylekaná svou smělostí dokonce i bez tichého a příkrého varování matky představené, která se k nám hnala tak rychle, že jí hábit vlál jako plášť v prudkém větru, odhodlána vyškubnout mi růženec z ruky.

„Děkuji ti. Jsem dnes hrozně nešikovná a ty jsi moc hodná.“

Královnina slova kupodivu patřila mně. Cítila jsem na ruce dotek jejich prstů. Ztrhaný obličej na chvíli zjehl vděkem.

„Přijmi mou omluvu, Veličenstvo.“ Abatyše mě probodla pohledem, z něhož jsem vyčetla, že mě zítra v kapitulní síni nečeká nic dobrého. „Neměla se k tobě tak drát. Nemá v sobě špetku pokory.“

„Přispěchala mi na pomoc, jako dobrý Samaritán pomohla bližnímu v nouzi,“ namítla královna. „Svatá Panna by takovou pomoc staré ženě velebila...“ Vykřikla, pronikavěji než předtím, ruku přitisknutou k damaškovým záhybům na břiše. „Musím se posadit. Isabelo, do mé komnaty – odveď mě do mé komnaty.“

Její společnice ji celá zakaboněná pevně podepřela.

„Moc mě to mrzí, Isabelo.“ Královně se zadrhl hlas vzlyknutím.

„Jsi unavená, *mamá*. Copak jsem neříkala, že je to pro tebe příliš náročné? Mělas mě poslechnout!“

„Já vím, Isabelo. Ale některé věci je zkrátka nutné udělat a nechtěla jsem čekat.“

Teprve teď jsem královnině společnici věnovala víc než zběžný pohled. Takže je to její dcera, princezna Isabela. Vysoká mladá světlovláska s energickým vystupováním a chabě maskovaným znuděným výrazem. Jak jsem si ji mohla splést s obyčejnou komornou? Zatímco královnu halilo oblečení

v tlumených barvách, princezna dávala najevo své postavení bohatým vyšíváním a zdobením, od zlatých sítěk na vlasech po zlacené střevice.

„Některé věci se mohou odložit, dokud se neuzdravíš,“ podotkla břitce princezna Isabela. Sledovala jsem s lítostí, jak se skupinka vzdaluje chrámovou lodí. U dveří opatství se princezna krátce ohlédla přes rameno. Podívala se na mě.

„Tak tam přece nestůj. Přines ten růženec, děvče.“

„*Něco se naskytne*,“ řekla jsem Greseleymu. Nepotřebovala jsem pobízení.

Navzdory dceřinu odhodlání královna odmítla nechat se uložit do postele.

„Až si pro mě přijde smrt, naspím se víc než dost.“

Stála jsem ve dveřích komnaty představené, kde královnu usadili do židle s vysokým opěradlem a bytelnými postranními opěrkami, aby měla co nejvíc pohodlí. Mohla jsem položit růženec na cestovní truhlici u dveří a odejít, nepozorovaně se vytratit, zatímco Isabela poroučela, ať přinesou pohár horkého vína a kožešinovou pelerínu, aby se chvějící se královna zahřála. Instinkt mi velel: *Zůstaň!* A tak jsem neodešla. Pokud zůstanu, možná na mě královna znovu promluví. Vlídlost v jejím hlase mě dojala, a když jsem teď za královskou maskou viděla ženu, bolelo mě pro ni srdce. Trápila ji nemoc, a nejen tělesná bolest, ale i žal. Působila vyčerpaně: jako by jí za zády přešlapovala smrtka v černém plášti. Nikdy mě nenapadlo, že bych mohla nějakou královnu litovat, ale v ten večer mi jí bylo líto.

„Neříkej to králi, Isabelo,“ nařídila unaveně dceři.

„Proč ne?“ Isabela vtiskla matce do ruky pohár vína.

„Nemluv o tom. Zakazuju ti to. Nechci, aby si dělal starosti.“

Nechala zavřené oči a mluvila sotva slyšitelně, měla však pevnou vůli. Cítila jsem k ní nesmírný obdiv a hluboce s ní soucítila. Miluje ji ještě král? Miloval ji vůbec někdy? Možná se to od lidí s královským původem ani neočekává, když uzavírají sňatky kvůli politickému spojení. Jaké to asi je, připadat si stará a nežádoucí? A přesto královna svého muže chrání před starostmi o její bolest.

Jako by vycítila způsob mého uvažování. Netrpělivě dceři vrátila pohár a napřímila se na židli. A teď jsem to konečně uviděla. Královské chování. Autoritu. Navzdory bolesti mi věnovala pozornost a usmála se. Její tvář zvroucněla a hrubé vrásky se vyhladily, až vypadala téměř hezky. Myslela jsem, že její široké rysy postrádají půvab a krásu? Mýlila jsem se.

Namáhavě natáhla ruku. „Přineslas mi růženec.“

„Ano, Veličenstvo.“

„Řekla jsem jí, ať ho přinese.“ Isabela nalila víno do druhého poháru a napila se. „Pokud si vzpomínáš, měly jsme co dělat, abys nespadla na zem před spoustou nevzdělaných jeptišek. Nemohly jsme se starat o nějakou šňůru korálků.“

„Nicméně je to od ní hezké.“ Královna mi naznačila, ať jdu blíž. Poklekla jsem před ní. „Aha, *konvrška*. Jak se jmenuje?“

„Alice.“

„Netoužíš stát se jeptiškou?“ Vzala mě za bradu, zvedla ji a zkoumavě mi hleděla do obličeje. „Necítíš se k tomu povolána?“

Na tohle se mě dosud nikdo neptal, a nikdo se mnou ještě nemluvil tak laskavě. Z jejích očí číselo nesmírné pochopení. Najednou se mi pod víčka znepokojivě draly slzy.

„Ne, Veličenstvo.“ Zdálo se, že ji to zajímá, tak jsem jí všechno pověděla. „Byla jsem před časem novicka. A pak služka – ze které se stala manželka. Teď jsem vdova. Vrátila jsem se sem jako laická sestra.“

„A přeješ si zůstat tady?“

No co, nebudu lhát. „Ne, Veličenstvo. Nezůstanu déle, než budu muset.“

„Takže máš plány. Kolik je ti let?“

„Skoro sedmnáct, myslím. Už nejsem dítě, Veličenstvo,“ cítila jsem nutkání dodat.

„Pro mě jím jsi!“ usmála se krátce. „Víš, kolik je mně?“

Připadalo mi příliš troufalé na tohle odpovídat. „Ne, Veličenstvo.“

„Osmáčtyřicet let. To ti nejspíš připadá jako stáří.“ Ano. Skutečně se mi zdálo, že je to vysoký věk, a utrpení přidalo královnině obličeji ještě další tucet roků. „Když jsem jako nevěsta přijela do Anglie, byla jsem mladší než ty. Ale uteklo to jako nic. Život tolik letí.“

„Napij se, *mamá*.“ Isabela vtiskla královně do ruky pohár a jemně kolem něj ovinula nateklé prsty. „Myslím, že bys měla odpočívat.“

„Brzy, Isabelo. Brzy. Pověz, Alice. Nemáš rodinu?“

„Ne, Veličenstvo.“

„A tvůj otec?“

„Neznám ho. Nějaký nádeník. Myslím, že vyrábí kachlíky.“

„Chápu.“ A cítila jsem, že tomu opravdu rozumí, navzdory rozdílnému společenskému postavení a věku. „Jak smutné. Připomínáš mi vlastní dcery. Margaret a Marii. Obě zemřely loni v září na mor.“

Isabela si ztěžka povzdechla. „*Mamá...!*“ Jak jsem mohla někomu připomínat urozenou princeznu?

„Jsi zhruba ve stejném věku,“ vysvětlila, jako bych své pochyby vyslovila nahlas. „Na vdovu jsi příliš mladá. Chtěla by ses znovu vdát?“

„Kdo by o mě stál? Nemám žádné věno,“ prohlásila jsem a ani se moc nesnažila skrýt nespokojenost. „Jediné, co můžu nabídnout...“ Zavřela jsem pusku.

„Co můžeš nabídnout?“ zeptala se královna, jako by ji to upřímně zajímalo.

Zvažovala jsem souhrn svého nadání. „Dovedu číst, psát a počítat, Veličenstvo.“ Jakmile někdo projevil opravdový zájem, byla jsem k nezastavení. „Umím číst francouzsky a latinsky. A taky vést účetnictví.“ Nechala jsem se naivně unést svými úspěchy.

„Až tolik...“ Znovu jsem ji přiměla k úsměvu. „A jak ses naučila vést účetnictví?“

„Od Janyne Perrerse. Půjčoval peníze. Naučil mě to.“

„Líbila se ti ta únavná práce?“

„Ano. Rozuměla jsem tomu.“

„Máš bystrou mysl, Alice počtářko,“ řekla. Možná jsem ji pobavila. Kéž bych se raději nechvástala svými těžce vydřenými dovednostmi. Vzala mě za ruku a k mým rozpakům přejela prsty po důkazech toho, že jsem kopala ve ztvrdlé hlíně. Měla jsem olámané nehty a rozpraskanou kůži, z níž se linul pach cibule, ale královna to nekomentovala. „Kdybys mohla rozhodovat o své budoucnosti, Alice, jakou cestou se vydáš?“

Odpověděla jsem bez váhání s myšlenkou na Greseleyho a naděje, které mi v temných nočních hodinách bránily propadat zoufalství. „Chtěla bych mít vlastní dům. Kupovat půdu a nemovitosti. Nebýt na nikom závislá.“

„Nepřavděpodobná ctižádost!“ podotkla Isabela výsměšným tónem.

„Ale přes to vše chvályhodná.“ Královně se třásl hlas. Isabela byla okamžitě u ní. „Ano, půjdu si odpočinout. Dnešek není dobrý den.“ Dovolila dceři, aby jí pomohla vstát, a vykročila pomalu k ložnici. Pak se zastavila a navzdory nepohodlí se ke mně ohlédl.

„Alice, nechej si ten růženec. Daroval mi ho král, když jsem přivedla na svět Eduarda, našeho prvního syna.“ Musela z mé tváře vyčíst úžas. „Nemá velkou hodnotu. Měl tehdy málo peněz na utrácení za tretky. Budu ráda, když si ho ponecháš jako připomínku dne, kdys královnu zachránila před pádem na veřejnosti!“

Růženec. Pořád jsem ho jednou rukou tiskla, pozlacené korálky pro Zdravas sevřené tak, že v mé dlani zanechaly otisky. Perly pro Otčenáš a Sláva Otcí byly teplé a hladounké. Královna mi je chce dát? Dar od jejího manžela? Praha jsem po něm – kdo by ho nechtěl mít? Přála jsem si, aby mi patřil.

„Ne...“, řekla jsem. To přece nejde. Nešlo mi o zdvořilost, spíš jsem věděla, co by se stalo, kdybych si ho ponechala. „Není nám dovoleno něco vlastnit. Skládáme slib chudoby.“ Snažila jsem se vysvětlit své odmítnutí s vědomím toho, jak hulvátsky musí působit.

„Ani dar od vděčné královny?“

„Nepovažovalo by se to za vhodné.“

„A nedovolili by ti nechat si ho?“

„Ne, Veličenstvo.“

„Ne. Bylo bezohledné, že jsem ti ho nabídla.“ Znovu ji sevřela mučivá bolest a zapomněla na mě. „Bože, dnes zakouším tak, že se to nedá snést – pomoz mi do postele, Isabelo.“

Isabela královnu odvedla do ložnice a já jsem osaměla. Než si to stihnu rozmyslet, položila jsem růženec na *prie-Dieu* a vycouvala z místnosti ven za dveře. Tiše jsem je zavřela a opřela se o ně. Odmítla jsem dar od královny. Ale kdybych jej přijala a pak si ho nemohla ponechat, k čemu by to bylo dobré? Kdybych si růženec vzala, zmocní se ho matka představená. Dovedla jsem si představit, jak visí u jejího opasku zdobeného stříbrem. Jako jsem si uměla představit svou pelerínu kolem ramen signory Damiaty.

Pokud v životě přijmu něco hodnotného, musím si být jistá, že to zůstane v mém vlastnictví.

Královna Filipa a její dcera s proříznutou pusou se dlouho nezdržely. Hned po prvních ranních modlitbách se přichystaly k odjezdu. Královně pomohla do pohodlně vystlaných cestovních nosítek sestra Margery, která také vyrobila extrakt z čerstvých jasanových lístků máčených ve víně; měl při strastiplné cestě pomoci od bolestí. Věděla jsem, co je v něm. Copak jsem nepomáhala s jeho přípravou?

„Její Veličenstvo trpí otoky“, prohlásila s jistotou sestra Margery. „Už jsem se s tím setkala. Je to strašné trápení. Pocítí každý hrbolek a brázdu.“

Sestra Margery dala lady Isabele instrukce: příliš velká dávka ochromí zažívání, při malém dávkování bolest nepoleví. A pak tu byl hrníček skopového tuku smíchaného s práškem ze sporýše. Když se nanese na oteklé ruce a nohy, přinese úlevu. Práci jsem vykonala já, ale lahvičku a hrnek s mastí předal někdo jiný. Mně královna nepoděkovala. Ani jsem u toho nebyla. Poslouchala jsem ze sklepa, kde jsem počítala šunky a soudky piva, jak odjíždějí.

Vem mě s sebou. Dovol mi sloužit ti.

Neslyšela mou tichou žádost.

Proč by si mě pamatovala? Ta příležitost byla významná v *mém* životě, ale pro královnu neměla význam, nestála za pamatování. Čtvrt hodiny poté, co jsem jí přinesla růženec, už o mně nevěděla. Ale já jsem na královnu Filipu nezapomněla. V její upřímné tváři se zračila láskyplná vlídnost matky, kterou jsem nikdy nepoznala.

Přemítala jsem, co dělá Greseley a jestli ho ještě někdy uvidím. Zda se stará o domy v Gracechurch Street a malou usedlost ve West Peckhamu. Jistě z nich dokáže vytěžit dost peněz na vše, co potřebuju.

Modlila jsem se nad šunkami ještě vroucněji než nad hlávkami zelí, aby to stihl *brzy*, než mé naděje zemřou.

Šunky a zelí byly snědены, první s větší chutí než druhé, pivo se dopilo a načalo se další a horší, za což sládek sklidil hněv matky Sybil. Samé nudné a bezvýznamné dění, co nijak nezčeřilo jednotvárnost mých dnů, zatímco léto vrcholilo a odcházelo a pokroucené stromy v sadu dávno odkvetly. Míra mé trpělivosti stoupala a klesala a za noci, kdy mě obklopilo ticho jako nějaký rubáš, dosahovala bolestných hlubin.

A potom! Matka představená mluvila s nějakým vysokým, dobře oděným mužem, možná poslem, soudě podle jezdeckého úboru z kvalitní vlny a kůže. Doprovázel ho postarší rozložitý čeledín, který držel za uzdu pěk-ného valacha, a malá ozbrojená skupinka, zjevně vybavená meči a luky.

Letmo jsem to vše přejela pohledem. Pořádně jsem se nestihla zamyslet nad tím, proč mě tam volali, a vtom na mě posel pátravě pohlédl.

„Ty jsi Alice?“

„Ano, pane.“ S vědomím svého neupraveného zevnějšku a bláta na botách – když pro mě přišli, zrovna jsem v sadu klečela pod spodními větvemi a sbírala spadlé švestky a slívy – jsem se chabě pokusila vytřepat ze sukní hlínu a trávu. S botami se nedalo nic dělat.

„Máš jet se mnou, paní.“ Prohlédl si mě odshora až dolů a přimhouřil oči; poznala jsem, že není spokojený s tím, co vidí. „Budeš potřebovat plášť.“ A k abatyši: „Prosím, dej jí nějaký.“

Podívala jsem se na matku Sybil a čekala na instrukce. Abatyše pokrčila rameny na znamení, že s tím nemá nic společného. Koupil si zase někdo moje služby? Svatá panno! Jen ne další manželství. Muž na mě znovu promluvil, strohý a nepřístupný.

„Umíš jezdit na koni?“

„Ne, pane.“

Kývl na čeledína. „Pojede za tebou, Robe. Neváží skoro nic.“

Během pár minut mě zabalili do hrubě tkaného pláště a vysadili na široký zadek kobyly, jako bych byla otýpka dříví na topení.

„Pevně se drž,“ zabručel čeledín jménem Rob.

Sevřela jsem boky jeho kožené kazajky a kůň ztěžka vykročil. Země se zdála být daleko a měla jsem co dělat, abych udržela rovnováhu. Na pokyn muže, který tak snadno zařídil změnu v mé budoucnosti, se dal do pohybu i náš doprovod a vyjeli jsme beze slova ulicemi města ven do krajiny.

„Pane?“ oslovila jsem posla, jedoucího kousek přede mnou. Neodpověděl, tak jsem se zeptala hlasitěji: „Pane? Kam jedeme?“

Neotočil hlavu. Sice mě tituloval paní, ale podle všeho jsem nebyla hodna další úcty. „Do Havering-atte-Boweru.“

Nic mi to neříkalo. „Proč?“

„Posílá pro tebe královna.“

Nemohla jsem tomu uvěřit. Jak to, že si na mě vzpomněla, když jsem jí jen zvedla ze země růženec? Při pomyšlení na neznámé dobrodružství mi nicméně přeběhl po zádech mráz a zachvěla jsem se. „Takže Havering-atte-Bower je královský palác?“ otázala jsem se.

Muž zpomalil a naznačil čeledínovi, ať s koněm zajede vedle něj. Když jsme byli v jedné úrovni, přitáhl svému koni uzdu a mohla jsem si z jeho obličejů přečíst nevyslovené myšlenky, stejně zřetelné jako čísla v účetní knize. Kytlici a svrchní roucho jsem měla potřísněné lepkavými zbytky spadlého ovoce z klášterního sadu, vlasy ovázané pruhem hrubé tkaniny a k tomu vypůjčený plášť, ani zdaleka úctyhodný. Pobídl koně, aby znovu vykročil, a zatímco jsme se bok po boku trmáceli vpřed, zvažoval, co si o mně má myslet a co vhodného mi říct.

„Proč pro mě královna posílá?“ vyzvíдалa jsem.

„Netuším. Její Veličenstvo ti to bezpochyby poví.“

Povolil koni uzdu, jako by chtěl zrychlit tempo a ukončit náš hovor. Chtěla jsem však vědět víc.

„Kdo jsi, pane?“

Neodpověděl, spíš z vlastní volby, usoudila jsem, ne proto, že by mě neslyšel. Zkoumavě jsem si ho prohlížela. Nic, co by se vymykalo normálu. Nepříliš mladý ani starý, s pravidelnými rysy, trochu strohý a upjatý. Rozhodně byl zvyklý rozkazovat, ale nepřipadal mi jako voják. Ani posel, jak jsem si zpočátku myslela. Na to se choval až moc autoritativně. Oči měl zelenohnědé, bystré a výrazné, asi jako oči veverky. Na muže, kterého nelze považovat za starého, byl podle mého názoru dost nabubřelý. Pojedeme až do Havering-atte-Boweru v naprostém tichu? To tedy ne! Pevně

jsem se držela Robovy tuniky a naklonila se ke svému společníkovi, skoupému na slovo.

„Ještě se musím hodně učit, pane,“ spustila jsem. „Jak daleko je Havering-atte-Bower?“

„Asi tak dvě hodiny. Tři, jestli sebou nehodíte.“

Ignorovala jsem jeho výsměšný tón. „Tak máme dost času. Můžeš mi pomoci. Říct mi něco z toho, co nevím.“

„Jako třeba?“

„Můžeš mi poradit, jak se mám chovat, až tam přijedeme,“ navrhla jsem se vši vážností a nevinně vykulila oči. Viděla jsem, že váhá. „A jak tě mám oslovovat, pane?“

„Jmenuju se William z Wykehamu. A tuším, že teď nejsi o nic moudřejší.“

Promyšleně jsem se usmála. Podmanivě, s ostýchavou bezstarostností a trošku vysunutou bradou. Jak z nějakého muže lépe vymámit informace než nechat ho mluvit o tom, co je pro něj důležité? Tohle jsem se naučila jak od Jany, tak od Greseleyho. Stačilo mluvit o penězích a úrokových sazbách, aby mi zobali z ruky. „Ne, ještě z toho nejsem moudrá,“ odpověděla jsem. „Ale budu, když mi všechno povíš. Jak ti mám říkat? Co děláš?“

„Říkej mi Wykeham. Sloužím Jeho Veličenstvu. A občas i Jejímu Veličenstvu královně Filipě.“ Viděla jsem, jak se tím pyšní. „Zasvětil jsem život církvi – a stavění paláců.“

„Ó.“ Připadalo mi to jako chvályhodné povolání. „Postavil jsi jich hodně?“

A bylo to. Dveře se otevřely dokořán. Wykeham mi po zbytek cesty vyprávěl o svých ambicích a o tom, co vybudoval. Věžičky a klenby, opěrné zdi a pilíře. Výplňové zdi a účinné systémy vytápění. Panenko svatá! Byl nudný jako bezmasé jídlo v předvelikonočním půstu, stejně neschopný odlákat jeptišku od řeholního slibu jako Jany Perrers nebo Greseley. Možná jsou všichni muži v jádru suší jako prach. Když jsem chtěla slyšet detaily o životě v královském paláci, něco o jídle, módě a důležitých osobnostech, dostalo se mi jen popisu nové věže ve Windsoru, ale nechala jsem to být. Je stejně snadné zapříst hovor se všemi muži? Jde to mnohem snáz než se ženami, pomyslela jsem si. Úsměv, otázka, apelování na jejich úspěchy a pýchu. O životě v Haveringu jsem se při té cestě moc nedozvěděla, zato o stavění hradů jsem toho vyslechla spoustu. A pak už jsme se blížili k imponantnímu seskupení věží, napůl skrytých mezi stromy.

„Tvoje cesta je u konce, paní Alice. Ale na něco jsem zapomněl...“ Přendal otežku do jedné ruky a zalovil v jezdecké brašně. „Její Veličenstvo ti posílá tohle. Prý by se ti mohl líbit – poskytnout ti cestou Boží útěchu.“

Vložil mi do ruky růženec. „Ne že bych myslel, že ji potřebuješ. Namluvíš toho víc než všechny ženy, co znám.“

V tu chvíli jsem se cítila rozervaně, žasnoucí nad darovaným růžencem a nespravedlností jeho nařčení. Nespravedlnost zvítězila. „Tys přece mluvil víc než já!“

„Nesmysl.“

„Přestaň se vrtět, ženská!“ zabručel Rob. „Jsi otravná jako veš v psím kožiše.“

Zasmála jsem se. „Všechno mě bolí!“

„Tvoje zadnice se rychle zotaví. Já mám zase rozedřené boky, jak jsi do mě zatínala drápy!“

Dokonce i Wykeham se zasmál. Ta srdečnost – přátelská a bez kritiky – mi pomohla překonat rostoucí obavy z toho, co mě čeká.

„Proč mi královna posílá něco tak cenného?“ Zvedla jsem růženec, aby se v korálcích zachytilo slunce a proměnilo je v měňavou duhu.

Můj společník si mě prohlédl od vlasů ovázaných hadříkem po lem sukně umazané od bláta, jako by se to vymykalo jeho chápání. „Opravdu nemám tušení.“

Neměla jsem ho ani já.

Kapitola čtvrtá

Havering-atte-Bower

Tehdy když jsem přijela celá uprášená v závěsu za Wykehamem, nevěděla jsem o královských palácích vůbec nic. A v tu chvíli pro mě vznešenost toho místa nebyla tím nejdůležitějším. Všechny mé svaly sténaly, nezvyklé na podobnou námahu. Nemohla jsem se dočkat, až zastavíme, přála jsem si jenom sklouznout z toho štrachajícího se tvora a stát zase oběma nohama na pevné zemi. Ale jakmile jsme se ocitli na nádvoří Haveringu, jen jsem dál seděla a zírala.

„Slezeš z toho koně ještě dnes, paní?“ zeptal se Wykeham příkře. Sám už sesedl a vycházel po schodech k obrovským dveřím pobitým železem.

„Nikdy jsem neviděla...“ Neposlouchal mě, tak jsem zavřela pusu.

Nikdy jsem neviděla něco tak velkolepého.

A přesto tam panovala zvláště přívětivá atmosféra, vábívé kouzlo, které šedivě strohý klášter svaté Marie postrádal. Všechno mi tam připadalo obrovské, i když jsem se měla dozvědět, že mezi královskými paláci je tehle jen malý soukromý hrádek. Kamenné zdivo v odpoledním slunci zářilo, nahodile uspořádané místnosti a apartmá, vpravo klenba nějaké kaple, po mé levici mohutné prostory původního Velkého sálu a potom přístavky, táhnoucí se z nádvoří ven. Střechy a zdi vybíhaly v podivných úhlech, jak to stavitele v průběhu let zrovna napadlo. A jako by to ještě nestačilo, kolem celého paláce se táhly pastviny a pruhy lesnatého porostu podobné pásu zeleného sametu, jímž je ovinutý vzácný klenot.

Naplňovalo mě to posvátnou úctou.

„Je tady krásně!“

Můj hlas se musel nést do daleka. „Prozatím to stačí,“ zabručel Wykeham. „Palác postavil králův dědeček – Eduard první. Královně se líbí, což je hlavní – je to její sídlo. Až na něm zapracuju, bude ještě lepší. Mám v úmyslu postavit nové kuchyně, když tu teď pobývá i králova domácnost.“ Dal ruce v bok. „Probůh, ženská. Tak už z toho koně slez.“

Sklouzla jsem z klisnina zadku, a když jsem dopadla nohama na zem, zakymácela jsem se, vděčná, že Wykeham přiskočil a popadl mě za paži.

„Děkuju, sire.“ Chvilí jsem se pevně držela, mé svaly se na protest třásly.

„Jsem ti k dispozici,“ odpověděl jízlivě. „Řekni mi, až dokážeš stát a neskácet se.“

Wykeham mě odvedl po nepřiliš vysokém schodišti nahoru, rozevřel dveře a vešel do Velkého sálu. Byla to rozlehlá místnost zvučící ozvěnou, stoly a podstavce sklizené s výjimkou masivní tabule na stupínku u vzdáleného konce sálu. Po horkém dni na slunci tu vládl příjemný chládek. Po trámech nad mou hlavou, plynoucích do tmavého přítmí, se táhly jasné pruhy slunečního světla. Jako kožíšek mourované kočky. Tiše se pohybující služebnictvo doplňovalo nástěnné svícny. Odněkud za přepážkou vzadu, kudy se procházelo do kuchyní, se ozval výbuch smíchu. Tapiserie na zdech zářily pestrými barvami a zrcadlily se v dlažbě pod mýma nohama.

Rozhlížela jsem se, plná neskonaleho obdivu. Bydlí tady hraběnka z Kentu, ta domýšlivá bytost, co v mém mladším já zanechala tak nesmazatelný dojem? Podívala jsem se do přítmí, jako bych ji tam mohla uvidět, jak mě pozoruje a soudí, a pak se pokárala za svou pošetilost. Pokud hraběnka naplnila svou ctižádost, nejspíš sedí ve skvostné nádheře královna soukromého apartmá a popíjí víno, zatímco jí služka češe nádherné vlasy. Kdyby se hřeben náhodou zachytil o zacuchanou kadeř, hraběnka dá té ubožačce bez výčitek svědomí facku.

Mou pozornost upoutal nějaký pohyb. Místností rychle prošla služebná s tácem naloženým karafou a poháry a krátce se uklonila Wykehamovým směrem. Sledovala jsem ji pohledem. Je tohle mým osudem? Pracovat v kuchyních královského paláce? Ale proč? Nemá snad královna dost služebných? Jestli jich potřebuje víc, nenajde správce hradu dost ochotných dívek ze sousedních vesnic? Nechápala jsem, proč mě tam vzala až ze vzdáleného opatství, abych jí posluhovala. Možná potřebuje komornou, která umí číst a psát, ale na to nemám dost dobrý původ. Tak proč tady jsem, u všech svatých? Královna sotva potřebuje někoho s mým skrovným nadáním.

„Tudy.“ Wykeham rázoval vpřed.

U dveří za námi se strhl poprask. Wykeham, já a všichni v sále jsme se otočili a podívali se tam. Klenutým průchodem prošel nějaký muž a zastavil se. V nízkých paprscích odpoledního slunce se rýsovala jeho silueta a z podoby obličeje se nedalo nic poznat, jen obrys postavy a držení těla. Byl vysoký, stavěný jako voják, muž činu. Kolem jeho nohou se strkala a tlačila smečka loveckých psů a alauntů. Na zápěstí chráněném rukavicí

mu seděl jestráb s čepičkou na hlavě. Zatímco jestráb mával křídly, muž vykročil do kužele slunečního svitu, takže mu kolem hlavy a ramenou zářila svatozář podobná těm, co mají svatí ve vitrážích opatství. Zlatá koruna.

S dalším krokem ta chvíle pominula. Muže obklopilo přitímí a vypadal zase jako obyčejný člověk. Vyděsilo mě, když psi oběhli sál a začali mi očichávat sukně. S tak divokými zvířaty jsem se ještě nesetkala a ustoupila jsem dozadu, obezřelá před těmi slintajícími tlamami a děsivými těly. Zatímco jsem se snažila odstrčit jednoho všetečného alaunta, Wykeham se uklonil.

Odkašlal si.

„Copak?“ zeptala jsem se.

Wykeham místo odpovědi popadl starý plášť, který mě ještě pořád halil od brady až po paty, škuhl jím a nechal ho spadnout na zem. Ztuhla jsem nad tou troufalostí, nadechla se a chtěla protestovat, když vtom se z druhé strany sálu ozval nápadně krásný hlas.

„Wykehame, probůh, kdes byl? Proč nejsi nikdy k nalezení, člověče?“

Ten čistě zabarvený hlas vyplňoval prostor od zdí až po krovy. A už k nám kráčet jeho majitel, onen muž s dravcem.

Wykeham se znovu uklonil a potom se ke mně otočil a vypadal, jako že se kaboní, tak jsem udělala pukrle. Nově příchozí na mě působil jako lovec, jenž do sálu zabloudil po namáhavém dni, aby si našel pohár piva nebo patku chleba. Zlehka našlapoval dlouhými kroky, pružný jako lovečtí psi po jeho boku.

Zastavil se kousek ode mne.

„Sire!“ Wykeham se znovu uklonil.

Král!

Sehnula jsem se k podlaze, držela sukně a schovávala zardělé tváře. Jsem tak naivní. Ale jak to můžu vědět? Vždyť není oblečený jako král. Vzhlédla jsem, viděla ho necelých šest metrů opodál a pochopila, že nepotřebuje dávat najevo nadřazenost oblečením či šperky. Vypadal božsky, přímo zářačně. Byl už v letech, zkušený muž, ale roky se na něm nijak těžce nepodepsaly. Bezesporu pohledný, se širokým obočím, jemně tvarovaným nosem a skvostnou kšticí světlých vlasů, prokvetlých stříbrem. Žádný nudný, suchopárný člověk. Král zářil jako diamant mezi bezcenným brakem.

„Jde o přísun vody!“ prohlásil král.

„Ano, sire. Už na tom pracuju,“ odpověděl Wykeham klidně.

„Královna potřebuje teplou vodu.“

Král asi míval světlou pleť, ale teď působila snědě, zbrázděná pobytem

venku na slunci a mrazu. Jak pozoruhodnou tváří byl požehnán, modré oči stejně bystré, jako měl dravec na jeho zápěstí, kterému právě sundával čepičku. A s jakou grácií a ladností se pohyboval, když si jednou rukou rozeplnul plášť, sundal ho z ramen a hodil pážeti za sebou. Jak jsem se mohla nedovítip, že je to král Eduard? U pasu měl nůž v pouzdře posetém drahokamy, na klobouku rubínovou brož, rozverně přidržující na místě paví pero. I bez třpytu drahokamů mě to mělo napadnout. Vyzařovala z něj osobnost, zvyk velet, vyžadovat bezpodmínečnou poslušnost.

Tak tohle je velkolepý manžel královny Filipy. Byla jsem ohromena.

Stála jsem tam s bušícím srdcem, vědoma si jen svého nevhodného úboru a hromádky ošuntělého pláště u svých nohou. Ale král se na mě nedíval. Copak nejsem hůř oblečená než kdokoli ze služebnictva, které jsem viděla v paláci? Asi se domnívá – pokud o mně vůbec přemýšlí –, že jsem žebračka a přišla jsem si do palácových kuchyní pro almužnu. I ten dravec na mě hleděl, jako bych byla havěť k sežrání.

Král se velkolepě rozmáchl paží. „Ven! Vy všichni!“ Psi se poslušně vyřítili ze dveří, plní elánu. „Wille – díval jsem se na ten návrh lázní, cos mi předložil.“ Málem Wykehamovi láskyplně poklepal na rameno. „Kam jsi zmizel?“

Jako bych tam ani nebyla.

„Jel jsem ke Svaté Marii v Barkingu, pane,“ usmál se Wykeham.

„Do Barkingu? Proboha proč?“

„Chtěla to po mně královna, pane. Nová kaple pro vaše dvě zesnulé princezny.“

Král přikývl. „Ano, ano, zapomínám. Skýtá jí to útěchu – a Bože můj, má jí tak málo.“ Konečně se na mě zběžně podíval. „Kdo je tohle? Někdo v mých službách?“ Sundal klobouk z bobří kožešiny s broží a perem a sklonil zdvořile hlavu, i když myslel, že jsem obyčejná služka. Chvilí si prohlížel můj obličej. Znovu jsem se mu zpozdíle uklonila. Král dospěl k nějakému názoru ohledně mé osoby a vysunul na Wykehama bradu. „Svatá Marie, říkáš. Pomohls k útěku jedné ze sester, Wille?“

Wykeham se suše usmál. „Poslala pro ni královna.“

Bystré modré oči se vrátily. „Nejspíš jedna z těch opuštěných chudinek. Těší ji zachraňovat je. Jak se jmenuješ, děvče?“

„Alice, sire.“

„Jsi ráda, žeš odtamtud vyvázla?“

„Ano, sire.“ Muselo být slyšet, že to myslím upřímně.

Eduard se rozesmál tak vesele, že mě to taky přimělo usmát se. „Taky

bych byl rád. Sloužit Bohu je sice moc hezké, ale ne každý den od rána až do večera. Máš nějaké nadání?“ Zamračil se na mě, jako by si něco takového nedovedl představit. „Umíš hrát na loutnu?“ Zavrtěla jsem hlavou. „Zpívat? Mou manželku těší hudba.“

„Ne, pane.“

„Nu, nejspíš má svoje důvody.“ Ztrácel zájem, odvracel se. „A když jí to působí radost... Pojď sem!“

Trhla jsem sebou v domnění, že volá na mě, ale luskl prsty na vytáhlého alaunta, který znovu vběhl do sálu a hnal se za nějakým pachem u kraje tapiserie. Pes poslechl, přiběhl ke králi a lísal se k němu, když ho pán vzal za obojek. „Řekni Jejímu Veličenstvu, Wille – vlastně ne, pojď se mnou. Královnin úkol jsi už splnil. Teď chci, abys věnoval čas mým novým láz-ním. Joscelyne! Joscelyne!“ křikl.

Muž se vynořil zpoza zástěny, kde dosud diskrétně čekal.

„Ano, sire.“

„Odveď tuhle dívku ke královně. Poslala pro ni. Tak, Wille...“ Okamžitě se zabrali do plánování. „Myslím, že to místo je dokonalé. Ale nejdřív se musím zbavit všech těch psů a ptáků...“ Král tiše hvízdal na dravce na svém zápěstí a vykročil ke dveřím. Wykeham šel za ním. Nechali mě tam, ani se neohlédli. Proč by ne?

Sir Joscelyn, královský majordomus, jak jsem se dozvěděla, mi naznačil, ať jdu za ním, ale váhala jsem a ohlížela se přes rameno. Ještě jsem zahlédla, jak Wykeham kývá hlavou a šermuje rukama, jako by popisoval velikost a rozměry budovy, již si představoval. Smáli se spolu, králův zvučný hlas přehlušující Wykehamovy tišší odpovědi. A pak s králem odešel; jako by mě opustil poslední přítel na světě. Jediný přítel. Samozřejmě jím nebyl, ale koho jiného jsem tu znala? Na tu jeho strohou vlídnost nezapomenu. A co se týče krále, čekala jsem korunu nebo aspoň řetěz s odznakem moci. Ne smečku psů a jestřába. Ale nedalo se popřít, že jej halila suverénnost monarchy jako letní plášť, přehozený zlehka přes ramena.

„Pojď, děvče. Nemám na to celý den.“

Povzdechla jsem si a šla za majordomem zjistit, co se mnou bude, s opuštěnou chudinkou, jichž se královna běžně ujímá. Zastrčila jsem růženec do záahadří šatů a šla za ním, jak mi poručil.

V královniných komnatách vládlo ticho. Jelikož sir Joscelyn nenašel v předpokojích nikoho, komu by mě mohl předat, zaklepal na dveře, a když se ozvalo, ať jde dál, vtáhl mě dovnitř. Ocitla jsem se na prahu velké místnosti

zalité sluncem, tak plné barev, ruchu, tichého brebentění a ženských půvabů, že mě to ohromilo ještě víc než pohled na všechnu nádhru Velkého sálu. Byly tam všechny barvy a odstíny, jaké jsem si uměla představit; ženy, které v místnosti pobývaly, se podobaly motýlům. Je to rozhodně nevychovanost, ale užasle jsem na ten okouzující výjev hleděla. Seděly tam a povídaly si u vyšívání, další měly k dispozici knihy a hry, a ani jedna z nich neměla na hlavě plachetku nebo roušku halící čelo. Očím a uším se tu pro potěchu prostíral svět, o němž jsem nevěděla vůbec nic. Dámy hovořily a smály se, kdosi zpíval v doprovodu čistých tónů loutny. Tady už nebylo ticho.

Královnu jsem tam neviděla a ke své úlevě ani hraběnkou z Kentu.

Majordomus se rozhlédl, až objevil tvář, kterou hledal.

„Mylady.“ Provedl dokonalou úklonu a já udělala pukrle, učím se rychle. „Chtěl bych mluvit s Jejím Veličenstvem.“

Princezna Isabela vzhledla od loutny, na niž hrála, přitom ale dál pomalu brnkala prsty o struny. Už jsem věděla, co je zdrojem její krásy: zdědila výšku i barevný typ po otci.

„Její Veličenstvo je indisponováno, Joscelyne. Může to počkat?“

„Dostal jsem nařizení, abych tuhle osobu odvedl k Jejím Veličenstvu.“ Postrčil mě s povýšenou blahosklonností dopředu. Znovu jsem se uklonila.

„Proč?“ Neodtrhla oči od loutnových strun. Byla králova dcera, ale neměla jeho vlídnost.

„Přivezl ji Wykeham, má paní.“

Princezna se na mě podívala. „Kdo jsi?“

„Alice, mylady.“ Tohle nebylo příjemné uvítání. Ani si nepamatovala, kdo jsem. „Z opatství svaté Marie v Barkingu, má paní.“

Isabelino čelo se nakrabatilo a hned se zase vyhladilo. „Už si vzpomínám. To děvče s růžencem – pracovala v kuchyni nebo tak něco.“

„Ano, paní.“

„Její Veličenstvo pro tebe poslalo?“ Znovu zabrnkala prsty o struny loutny a netrpělivě poklepala nohou. „Asi s tebou musím něco udělat.“ Lesk v jejích očích na mě nepůsobil přátelsky.

Jedna z dam k princezně přistoupila a položila jí důvěrně ruku na rameno, jako by ji znala odedávna. „Hraj, Isabelo. Tu novou píseň.“

„S radostí. Odveď tu holku do kuchyně, Joscelyne. Dejte jí postel a jídlo. A ať se pustí do práce. Předpokládám, že si to tak Její Veličenstvo přeje.“

„Ano, paní.“

Isabela stočila pozornost zpátky ke svým dámám a jejich nové písni. Majordomus vypoklonkoval a strkal mě před sebou, až se dveře za tím

magickým výjevem zavřely. Ani se mi nepodařilo překročit práh, a přitom jsem si tak toužebně přála patřit do života, který se za těmi zavřenými dveřmi odehrával.

Sir Joscelyn beze slova vykročil a očekával, že půjdu za ním, tak jsem šla. Měla bych být vděčná, že mi dají najíst a budu mít kde spát. Je život kuchyňské služby v Havering-atte-Boweru lepší nebo horší než být *konvrškou* v opatství Barking? Bude to lepší než dřít v domácnosti Perrersových? To se už brzy dovím vinou nenucené zlovůle princezny Isabely, přestože jsem nepochybovala, že mě sem královna nepovolala až z Barkingu, abych v jejích kuchyních oškubávala kuřata. Za tohle mohla jen a jen Isabela. Poznám, kdo je můj nepřítel.

„Tahle holka, pane Humphrey...“ Majordomův výraz vypovídal o pohrdání. „Další z těch, co Její Veličenstvo vymetlo ze stoky, aby žili z naší dobročinnosti.“

Místo odpovědi se mu dostalo jen zabručení. Pan Humphrey se rozháněl sekáčkem a zručně podél páteře porcoval poraženého vepře.

„Paní říkala, ať ji přivedu sem k tobě.“

Kuchař se při sekání zarazil a vzhlédl zpod prošedivělého obočí. „A co s ní mám dělat, smím-li se ptát?“

„Nakrm ji. Dej jí postel a oblečení a najdi jí něco na práci.“

„Ha! Rozhlídni se, Josi! Co vidíš?“

Taky jsem se rozhlédla. V kuchyni kypěl čilý ruch: hemžilo se to tam pomocníky, pověřenými všemožnými úkoly; jedni umývali nádoby, další je přenášeli z místa na místo, jiní zas otáčeli rožně a všichni dohromady dělali pekelný rámus. Od pecí a otevřených ohnišť se linulo příšerné vedro, už teď jsem cítila, jak mi po zádech stéká pot a pod kapucí mi vlhnou vlasy.

„Copak?“ zavrčel sir Joscelyn. Napadlo mě, že se mu nelíbí, jak ho ten člověk oslovuje.

„Nemám tu práci pro holky, Josi. Nejsou dost silné. Hodí se do mlékárny a k obsluhování – ale sem ne.“ Kuchař se rozmáchl sekáčkem, aby svým slovům dodal důraz.

„Teď jednu zaměstnáš. Z rozkazu princezny Isabely. Řekla do kuchyně.“

Další zabručení. „A co tahle dáma chce...“

„Přesně tak.“

Sir Joscelyn řádně splnil rozkaz a zanechal mě v rušné královské kuchyni. Tyhle činnosti jsem znala – čištění, drhnutí, krájení a míchání –, ale měla jsem s nimi jen chabé zkušenosti. Vládl tam ohlušující kravál.